

4.6 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

4.6.1 เกินนำองค์การมหาชน

1) **ความเป็นมา** ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรจัดตั้งขึ้นเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ 36 พรรษา ในปี พ.ศ. 2534 โดยพระราชปรารภว่าประเทศไทยยังไม่มีศูนย์ข้อมูลทางด้านมานุษยวิทยาและสาขาที่เกี่ยวข้องทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ซึ่งผู้ที่ต้องการข้อมูลจะสามารถสืบค้นได้โดยสะดวก

ในปี 2532 มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้พิจารณาเห็นสมควรที่จะจัดตั้งศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรขึ้นเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ จึงได้จัดทำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ซึ่งผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมทบวงมหาวิทยาลัย ศูนย์จึงได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปีประมาณ พ.ศ.2535 โดยมีสถานภาพเป็นหน่วยงานราชการในสังกัดมหาวิทยาลัยศิลปากร กับได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อก่อสร้างอาคารที่ทำการขนาด 8 ชั้น บนที่ดินริมถนนปิ่นเกล้านครชัยศรี (ถนนบรมราชชนนี) จำนวน 7 ไร่ 66 ตารางวา ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์ให้ใช้ที่ดินจากกรมธนารักษ์

ต่อมามหาวิทยาลัยศิลปากรพิจารณาเห็นว่าการทำงานในระบบราชการไม่เอื้ออำนวยต่อลักษณะการดำเนินงานและวัตถุประสงค์ของศูนย์ เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีในการให้บริการข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการ จึงได้เจรจาขอทำความตกลงกับสำนักงานประมาณเพื่อปรับรูปแบบการดำเนินงานและการบริหารงบประมาณให้เป็นองค์การนอกระบบราชการโครงการปรับรูปแบบการดำเนินงานและการบริหารงบประมาณของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร พ.ศ. 2538-2542 ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2537 ในระหว่างนั้นได้มีการก่อสร้างอาคารที่ทำการซึ่งดำเนินการเสร็จในปี 2539 ศูนย์จึงได้จัดทำห้องสมุด ห้องนิทรรศการถาวร หอประชุม ห้องบรรยาย ห้องมัลติมีเดีย ติดตั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโสตทัศนูปกรณ์เพื่อการศึกษา ค้นคว้าและได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานอัญเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นที่ปรึกษาและเสด็จทรงเปิดศูนย์อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2542¹

ซึ่งในช่วงระยะเวลา 5 ปีดังกล่าว ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรมีลักษณะการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกับรูปแบบขององค์การมหาชนหลายประการ ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร เป็นองค์การมหาชน

¹ รายงานประจำปี 2550

เหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรจึงได้ปรับเปลี่ยนสถานะเป็นองค์การมหาชน เพื่อยกสถานภาพของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร เป็นนิติบุคคล เพื่อความคล่องตัวในการบริหารงานและการจัดการทรัพยากรต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ได้รับจัดตั้งเป็นองค์การมหาชน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกามีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ.2543 ซึ่งอยู่ในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

2) ข้อกำหนดบางประการในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) พ.ศ.2543

เหตุผลในการจัดตั้ง

“เนื่องจากเป็นการสมควรให้ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มหาวิทยาลัยศิลปากร สามารถบริหารงานได้อย่างอิสระ คล่องตัว และเอื้ออำนวยให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์ในการศึกษา วิจัย รวบรวมข้อมูลความรู้ทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ รวมทั้งการให้บริการข้อมูลดังกล่าวให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สาธารณชน และโดยที่ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้ผ่านการประเมินผลจากการเป็นโครงการทดลองดำเนินการนอกระบบราชการในสังกัดของมหาวิทยาลัยศิลปากรตามมติของคณะรัฐมนตรีแล้ว สมควรจัดตั้งศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ขึ้นเป็นองค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้”

วัตถุประสงค์ ตามมาตรา 7 ประกอบด้วย

- (1) ดำเนินงานวิจัย รวบรวม เผยแพร่ ให้บริการข้อมูล และข้อเสนอเทศาสาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
- (2) รวบรวมข้อมูลที่มีคุณค่าทางวิชาการในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยเน้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย และประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- (3) ศึกษา ค้นคว้า เพื่อพัฒนาและจัดระเบียบข้อมูลในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
- (4) ร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาหรือสถาบันอื่นในการผลิตนักวิจัยในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
- (5) ให้บริการข้อมูลและข้อเสนอเทศ รวมทั้งพัฒนาเครือข่ายระบบคอมพิวเตอร์อันเกี่ยวกับงานและการบริการของศูนย์เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนกับสถาบันและหน่วยงานอื่น
- (6) ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดพิมพ์เอกสาร การจัดทำสื่อโสตทัศน์ การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น
- (7) เป็นศูนย์กลางเครือข่ายข้อมูลเชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(8) ดำเนินการจัดและสนับสนุนการจัดการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรจากภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติอย่างยั่งยืน (แก้ไขเพิ่มเติม 2547)

อำนาจหน้าที่ มาตรา 8 เพื่อให้บรรล่วัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้ศูนย์มีอำนาจกระทำการ ดังต่อไปนี้ด้วย

- (1) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่างๆ
 - (2) ก่อตั้งสิทธิ์ หรือทำนิติกรรมใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน
 - (3) จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาและการดำเนินงานของศูนย์
 - (4) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานในประเทศหรือต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของศูนย์
 - (5) เข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของศูนย์
 - (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของศูนย์
 - (7) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการ
 - (8) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรล่วัตถุประสงค์ของศูนย์
- การเข้าร่วมทุนตาม (5) และการกู้ยืมเงินตาม (6) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

4.6.2 ข้อมูลทั่วไปขององค์กร

1) วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ขององค์กร²

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ได้กำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรไว้ คือ เป็นศูนย์ความร่วมมือแห่งชาติและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มุ่งส่งเสริมมานุษยวิทยาเพื่อพัฒนาสังคม โดยได้กำหนดพันธกิจขององค์กรตาม พ.ร.บ.งบประมาณ คือ (1) วิจัยและพัฒนาระบบฐานข้อมูล และให้บริการข้อมูลในสาขา มานุษยวิทยาและที่เกี่ยวข้อง (2) เผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ด้านมานุษยวิทยาแก่สาธารณชน (3) วิจัยและสนับสนุนการวิจัยและส่งเสริมนักวิจัยรุ่นใหม่ (4) สร้างความร่วมมือทางวิชาการด้าน มานุษยวิทยา และพัฒนาให้เป็นเครือข่ายทางวิชาการที่เข้มแข็ง และมีพันธกิจตามคำรับรองการ ปฏิบัติงาน คือ (1) เป็นศูนย์ข้อมูลด้านมานุษยวิทยาและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง (2) สนับสนุนการพัฒนาความรู้ ด้านมานุษยวิทยา (3) สนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการด้านมานุษยวิทยา (4) ส่งเสริมให้ มานุษยวิทยาเป็นที่รับรู้และมีบทบาทในสังคม

² ปรับปรุงข้อมูลในการประเมินผลสัมฤทธิ์ขององค์การมหาชนตามเอกสารของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) (เดือน กันยายน 2551)

ประเด็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานขององค์กร³ ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 รวบรวม ประมวล จัดระบบ ข้อมูลด้านมานุษยวิทยาและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้า

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างเวทีวิชาการระดับต่างๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ เครือข่ายวิชาการและพัฒนา นักวิจัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เผยแพร่ความรู้และปรัชญามานุษยวิทยาแก่สาธารณชน

โดยศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) มีกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ดังนี้

- (1) พัฒนาห้องสมุดของศูนย์ฯ ให้เป็นห้องสมุดเฉพาะทางด้านมานุษยวิทยา
- (2) สร้างคลังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อประมวลเนื้อหาของงานวิจัย เพื่อให้บริการนักวิจัยและบุคคลทั่วไปอย่างสะดวกและประหยัด
- (3) สนับสนุนการวิจัย สร้างโครงการวิจัย เชิญชวนนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญมาร่วมงาน
- (4) จัดการประชุมประจำปี และเวทีวิชาการระดับต่างๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ในประเด็นที่สำคัญต่อสังคม
- (5) พัฒนาโครงการและกิจกรรมวิชาการเพื่อให้เกิดการร่วมมือร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการในระดับภูมิภาค

³ แผนยุทธศาสตร์ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) พ.ศ.2549-2550

ตารางที่ 1

แนวคิดในการดำเนินงานของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

แนวคิดในการดำเนินงาน	ปี พ.ศ. ที่ใช้						
	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
วิสัยทัศน์							
1. เป็นศูนย์กลางการพัฒนาการศึกษา ค้นคว้าทางมานุษยวิทยาของประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	✓	-	-	-	-	-	-
2. เป็นศูนย์กลางความร่วมมือแห่งชาติและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มุ่งส่งเสริมมานุษยวิทยาเพื่อการพัฒนาสังคม	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓
พันธกิจ							
ผู้อำนวยการ คนที่ 1 เสนอบอร์ด	✓	-	-	-	-	-	-
1. การพัฒนาข้อมูลกลางเพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูล ในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ							
2. การวิจัยข้อมูลในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์							
3. การส่งเสริมและให้บริการรวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการ							
4. การให้ความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาเพื่อผลิตนักวิจัยและนักวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้อง							
ผู้อำนวยการคนที่ 2 เสนอบอร์ด	-	✓	✓	✓	✓	-	-
1. พัฒนาและจัดระเบียบข้อมูลในสาขามานุษยวิทยา และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง							
2. สร้างความร่วมมือทางวิชาการด้านมานุษยวิทยา และพัฒนาให้เป็นเครือข่ายความร่วมมือนี้ให้เป็นเครือข่ายทางวิชาการที่เข้มแข็ง							
3. ส่งเสริมและผลิตงานวิจัยและนักวิจัยรุ่นใหม่โดยร่วมมือกับเครือข่ายทางวิชาการที่ศูนย์ฯ มี							
4. ส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านมานุษยวิทยาแก่สาธารณชน							
พันธกิจที่ใช้ในคำรับรองการปฏิบัติงาน	-	-	-	-	-	✓	✓
1. เป็นศูนย์ข้อมูลด้านมานุษยวิทยาและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง							
2. สนับสนุนการพัฒนาความรู้ด้านมานุษยวิทยา							
3. สนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการด้านมานุษยวิทยา							
4. ส่งเสริมให้มานุษยวิทยาเป็นที่รับรู้และมีบทบาทในสังคม							

แนวคิดในการดำเนินงาน	ปี พ.ศ.ที่ใช้						
	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
พันธกิจตาม พรบ.งบประมาณ (เริ่มใช้ปี 2547-ปัจจุบัน) 1. วิจัยและพัฒนากระบวนการข้อมูล และให้บริการข้อมูลในสาขามานุษยวิทยา และที่เกี่ยวข้อง 2. เผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ด้านมานุษยวิทยาแก่สาธารณชน 3. วิจัยและสนับสนุนการวิจัยและส่งเสริมนักวิจัยรุ่นใหม่ 4. สร้างความร่วมมือทางวิชาการด้านมานุษยวิทยา และพัฒนาให้เป็นเครือข่ายทางวิชาการที่เข้มแข็ง	-	-	-	✓	✓	✓	✓
กลยุทธ์							
1. พัฒนาระบบการบริหารงานวิจัยและนักวิจัย 2. พัฒนาฐานข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 3. เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 4. ส่งเสริมพัฒนาธุรกิจและประชาสัมพันธ์ 5. ปรับปรุงระบบการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพ	✓	-	-	-	-	-	-
1. สร้างเครือข่ายและเวทีให้เกิดการแลกเปลี่ยน และพัฒนาความรู้ทางด้านมานุษยวิทยาทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค 2. กระตุ้นและสนับสนุนการวิจัยและเผยแพร่งานวิชาการ 3. สร้างแหล่งข้อมูลในการค้นคว้า วิจัย ในรูปของห้องสมุดและศูนย์ข้อมูล 4. เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางวัฒนธรรมให้สังคมไทย เพื่อใช้มุมมองทางมานุษยวิทยาจัดอดีตทางชาติพันธุ์ และเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม รวมถึงการมองปัญหาสังคมอย่างมีมิติทางมานุษยวิทยามากขึ้น	-	✓	✓	✓	✓	-	-
1. พัฒนาห้องสมุดศูนย์ฯ ให้เป็นห้องสมุดเฉพาะทางด้านมานุษยวิทยา 2. สร้างคลังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อประมวลเนื้อหาของงานวิจัย เพื่อให้บริการนักวิจัยและบุคคลทั่วไปอย่างสะดวกและประหยัด 3. สนับสนุนการวิจัย สร้างโครงการวิจัย เชิญชวนนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญมาร่วมงาน 4. จัดการประชุมประจำปีและเวทีวิชาการระดับต่างๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ในประเด็นที่สำคัญต่อสังคม 5. พัฒนาโครงการและกิจกรรมวิชาการเพื่อให้เกิดความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการในระดับภูมิภาค	-	-	-	-	-	✓	✓

2) โครงสร้างองค์กรและบุคลากรขององค์กร

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม โครงสร้างองค์กรของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ในปัจจุบัน ประกอบด้วย

(1) คณะกรรมการบริหาร จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

(1.1) ประธานกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในด้านสังคมศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์

(1.2) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้แทนสภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(1.3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกิน 8 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เป็นประโยชน์ต่อการกิจการของศูนย์ และต้องเป็นบุคคลซึ่งมิใช่ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐอย่างน้อย 2 คน

(1.4) ผู้อำนวยการศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง

(2) คณะผู้บริหาร ประกอบด้วย

(2.1) ผู้อำนวยการศูนย์ฯ

(2.2) รองผู้อำนวยการศูนย์ฯ

(3) การแบ่งส่วนงานในองค์กร ประกอบด้วย

(3.1) งานตรวจสอบภายใน

(3.2) สำนักนักวิชาการและสารสนเทศ มี 3 กลุ่มงาน คือ

(3.2.1) กลุ่มงานวิชาการ

(3.2.2) กลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศและสารสนเทศ

(3.2.3) กลุ่มงานบริการสารสนเทศ

(3.3) สำนักอำนวยการ มี 2 กลุ่มงาน ประกอบด้วย

(3.3.1) กลุ่มงานแผนงานและบริหารสินทรัพย์

(3.3.2) กลุ่มงานคลังและบริหารกลาง

นอกจากนี้ยังมีโครงการกิจการพิเศษและยุทธศาสตร์องค์กร ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ อีกด้วย

(4) กรอบอัตรากำลัง ในส่วนอัตรากำลังของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2550 มีอัตรากำลังในองค์กร ดังนี้

ตารางที่ 2

อัตรากำลังศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

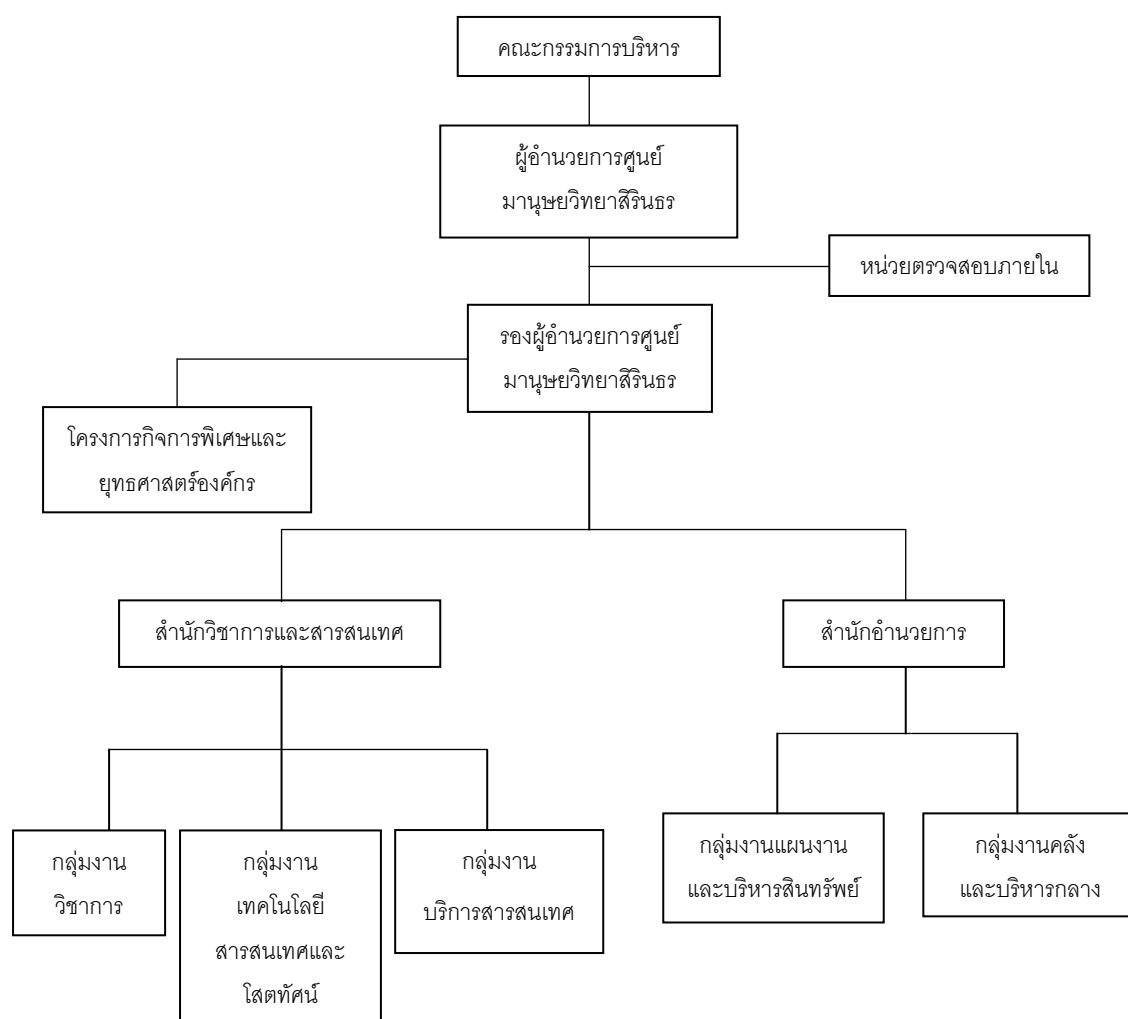
บุคลากร	ปี พ.ศ. / คน						
	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
1. ผู้อำนวยการ	1	1	1	1	1	1	1
2. รองผู้อำนวยการ	1	1	1	1	1	2	ว่าง ⁴
3. เจ้าหน้าที่ประจำ	28	31	32	35	37-40	42	46
4. ลูกจ้าง/ลูกจ้างชั่วคราว ⁵	1-9	1-9	2-4	8-14	12	12-16	10

ที่มา : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร กันยายน พ.ศ.2551

⁴ มี 1 คน ว่างลงเนื่องจากเกษียณอายุ

⁵ ลูกจ้างชั่วคราวไม่อาจระบุจำนวนที่แน่นอนลงไปได้เนื่องจากการจ้างมีกำหนดระยะเวลาที่เริ่มต้นและสิ้นสุดเงื่อนไขการดำเนินโครงการ และเนื่องจากเป็นข้อมูลรายปีซึ่งมีการนับปฏิทินตั้งแต่เดือนตุลาคมจึงจำเป็นต้องใช้เงื่อนไขดังกล่าวเนื่องจากการผูกพันในงบประมาณ

แผนภูมิที่ 1
โครงสร้างการบริหาร⁶

3) การบริหารจัดการงบประมาณ

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) มีรายได้มาจาก 2 แหล่ง ได้แก่ รายได้จากเงินอุดหนุนของรัฐบาลโดยในปี 2544 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ได้รับเงินอุดหนุนจำนวน 17,190,000 บาท ปี 2545 จำนวน 20,060,000 บาท ปี 2546 จำนวน 22,363,300 บาท ปี 2547 จำนวน 31,927,500 บาท ปี 2548 จำนวน 33,300,300 บาท และปี 2549 จำนวน 42,459,800 บาท โดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในทุกปี

นอกจากเงินอุดหนุนแล้ว ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ยังมีรายได้จากแหล่งอื่น ๆ อาทิ รายได้จากค่าวัสดุวิชาการและของที่ระลึก รายได้จากค่าบริการสถานที่ รายได้ค่าธรรมเนียมและ

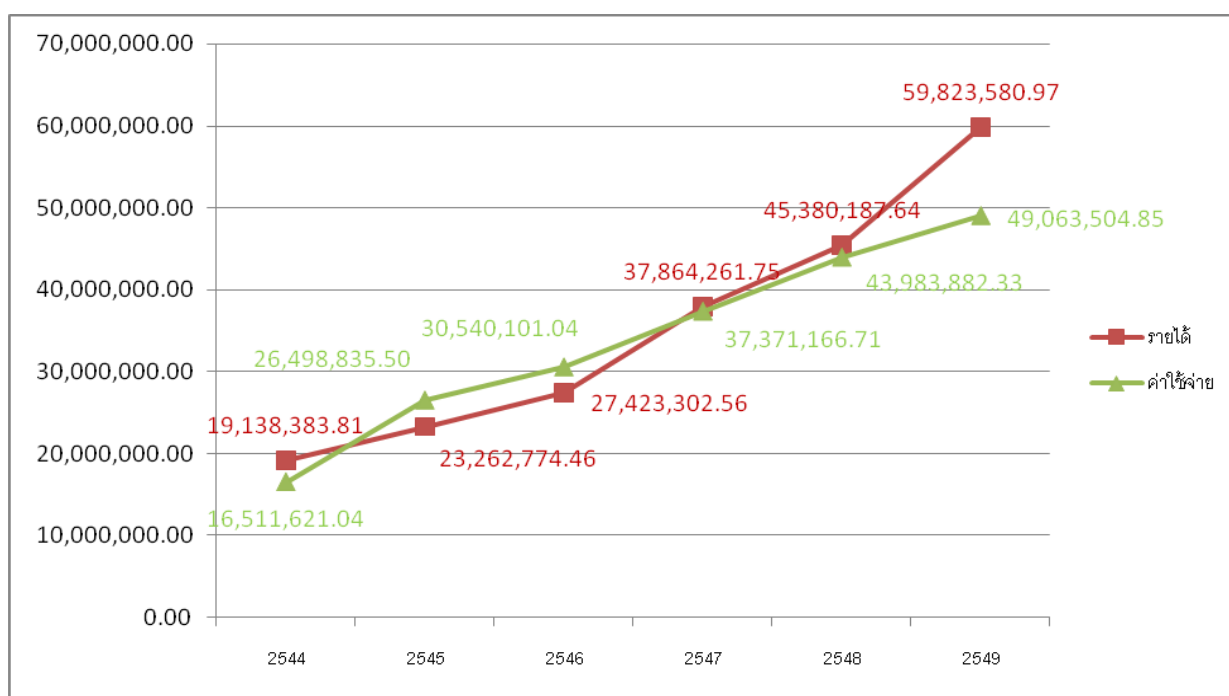
⁶ www.sac.or.th

บริการ รายได้จากค่าลงทะเบียนกิจกรรม รายได้จากการขายสินค้าและบริการ รายได้จากโครงการมูลนิธิ Chiang Ching – Kuo รายได้เงินสนับสนุนโครงการ/กิจกรรม รายได้จากการบริจาค รายได้ดอกเบี้ยรับ รายได้จากเงินนอกงบประมาณอื่น และรายได้อื่น โดยปี 2544 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ยังมีรายได้จากแหล่งอื่น ๆ รวม 1,948,383.81 บาท ปี 2545 รวม 3,202,774.46 บาท ปี 2546 รวม 5,060,002.56 บาท ปี 2547 รวม 5,936,761.75 บาท ปี 2548 รวม 12,079,887.64 บาท และ ปี 2549 รวม 17,363,780.97 บาท รวมรายได้จากการดำเนินการปี 2544 จำนวน 19,138,383.81 บาท ปี 2545 จำนวน 23,262,774.46 บาท ปี 2546 จำนวน 27,423,302.56 บาท ปี 2547 จำนวน 37,864,261.75 บาท ปี 2548 จำนวน 45,380,187.64 บาท และ ปี 2549 จำนวน 59,823,580.97 บาท

ในส่วนของการจ่ายจากการดำเนินงาน ซึ่งประกอบไปด้วย ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าสาธารณูปโภค ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายโครงการวิจัยข้อมูล ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าวัสดุและค่าใช้สอย และค่าเสื่อมราคาและจัดจำหน่าย พบว่าปี 2544 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) มีรายการจ่ายจำนวนทั้งสิ้น 16,511,621.04 บาท ปี 2545 จำนวน 26,498,835.50 บาท ปี 2546 จำนวน 30,540,101.04 บาท ปี 2547 จำนวน 37,371,166.71 บาท ปี 2548 จำนวน 43,983,882.33 บาท ปี 2549 จำนวน 49,063,504.85 บาท

ภาพที่ 1

รายได้และรายจ่าย ในช่วงระหว่างปี 2544 – 2549

ตารางที่ 3
งบรายได้และค่าใช้จ่าย

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548	2549
รายได้จากการดำเนินการ						
1. รายได้จากรัฐบาล						
• รายได้จากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล	17,190,000.00	20,060,000.00	22,363,300.00	31,927,500.00	33,300,300.00	42,459,800.00
รวมรายได้จากรัฐบาล	17,190,000.00	20,060,000.00	22,363,300.00	31,927,500.00	33,300,300.00	42,459,800.00
2. รายได้จากแหล่งอื่น						
• รายได้จากค่าวัสดุวิชาการและของที่ระลึก	519,343.46	-	-	-	-	-
• รายได้จากค่าบริการสถานที่	567,495.00	-	-	-	-	-
• รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ	290,206.25	-	-	-	-	-
• รายได้จากค่าลงทะเบียนกิจกรรม	165,500.00	-	-	-	-	-
• รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	-	1,810,659.00	2,436,500.00	2,834,080.75	3,042,185.75	2,758,047.75
• รายได้จากโครงการมูลนิธิ Chiang Ching - Kuo	-	583,402.50	576,357.33	399,161.25	-	-
• รายได้เงินสนับสนุนโครงการ/กิจกรรม	-	527,000.00	1,840,500.00	2,552,031.63	-	-
• รายได้จากการบริจาค	-	4,010.00	11,500.00	8,605.00	-	-
• รายได้ดอกเบี้ยรับ	79,482.73	212,799.12	143,526.56	102,776.71	204,375.62	1,101,647.15
• รายได้จากเงินนอกงบประมาณอื่น	-	-	-	-	8,794,589.05	13,261,722.06
• รายได้อื่น	326,356.37	64,903.84	51,617.92	40,106.41	38,737.22	242,364.01
รวมรายได้จากแหล่งอื่น	1,948,383.81	3,202,774.46	5,060,002.56	5,936,761.75	12,079,887.64	17,363,780.97
รวมรายได้จากการดำเนินงาน	19,138,383.81	23,262,774.46	27,423,302.56	37,864,261.75	45,380,187.64	59,823,580.97
ค่าใช้จ่าย						
1. ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน						

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548	2549
• ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	4,884,486.68	5,061,151.00	6,067,664.17	6,815,773.32	9,686,844.00	12,983,682.89
• ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	9,351,694.06	10,929,716.59	12,368,716.19	17,753,092.49	-	-
• ค่าสาธารณูปโภค	2,275,440.12	-	-	-	2,505,004.35	2,449,755.27
• ต้นทุนขาย	-	135,441.23	875,651.15	1,128,666.18	625,976.71	1,538,156.27
• ค่าใช้จ่ายโครงการวิจัยข้อมูล	-	-	-	-	14,225,763.29	16,286,549.47
• ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	-	-	-	-	52,864.00	102,892.00
• ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	-	-	-	-	115,296.65	190,010.71
• ค่าวัสดุและค่าใช้สอย	-	-	-	-	4,615,309.02	5,175,459.51
• ค่าเสื่อมราคาและตัดจำหน่าย	-	10,372,526.68	11,228,069.53	11,673,634.72	12,156,824.31	10,426,998.73
รวมค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	16,511,621.04	26,498,835.50	30,540,101.04	37,371,166.71	43,983,882.33	49,063,504.85
รายได้สูง/ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	2,626,762.77	3,236,061.04	(3,119,203.23)	493,095.04	1,396,305.31	10,760,067.12
2. ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน						
• ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	-	-	(2,404.75)	-	-	-
รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน	-	-	(2,404.75)	-	-	-

4) ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2544 – 2550 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ตามยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ 3 ยุทธศาสตร์หลัก คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 รวบรวม ประมวล จัดระบบ ข้อมูลด้านมานุษยวิทยาและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้า ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างเวทีวิชาการระดับต่างๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ เครือข่ายวิชาการและพัฒนานักวิจัย และยุทธศาสตร์ที่ 3 เผยแพร่ความรู้และปรัชญามานุษยวิทยาแก่สาธารณชน โดยในปี 2544-2550 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) มีผลการดำเนินงานดังต่อไปนี้

(1) ยุทธศาสตร์ รวบรวม ประมวล จัดระบบ ข้อมูลด้านมานุษยวิทยาและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้า

(1.1) วิจัยและพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อให้บริการ ประกอบด้วย ฐานข้อมูลจารึก ฐานข้อมูลงานวิจัยทางชาติพันธุ์ ฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ฐานข้อมูลรายชื่อวรรณกรรมท้องถิ่นในภูมิภาคตะวันตก โดย ปี 2544 ได้ดำเนินงานวิจัยและพัฒนาฐานข้อมูล จำนวน 2 เรื่อง คือ จัดทำฐานข้อมูลรายชื่อวรรณกรรมท้องถิ่นภาคกลาง (ภูมิภาคตะวันตก) และฐานข้อมูลของเล่นพื้นบ้านของไทย ปี 2545 จำนวน 1 เรื่อง คือ ฐานข้อมูลเครื่องจักสาน ปี 2546 จำนวน 3 เรื่อง คือ ฐานข้อมูลจารึกในประเทศไทย ฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทย และฐานข้อมูลทางชาติพันธุ์ ปี 2548 จำนวน 2 เรื่อง คือ ฐานข้อมูลจดหมายเหตุมานุษยวิทยา และฐานข้อมูลภาษาชนะดินเผา ปี 2549 จำนวน 1 เรื่อง คือ ฐานข้อมูลมานุษยวิทยากายภาพ รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 เรื่อง

(1.2) การให้บริการห้องสมุด ประกอบด้วย ห้องสมุดศูนย์ฯ และฐานข้อมูลข่าว มานุษยวิทยา (กฤตภาค) โดยห้องสมุดได้เปิดให้บริการและมีผู้เข้าใช้บริการในปี 2545 จำนวน 1,236 คน ปี 2546 จำนวน 3,125 คน ปี 2547 จำนวน 4,957 คน ปี 2548 จำนวน 5,705 คน ปี 2549 จำนวน 6,030 คน และปี 2550 จำนวน 6,812 คน

(1.3) การให้บริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์โดยศูนย์ฯ ได้จัดทำเว็บไซต์ www.sac.or.th และได้เปิดให้บริการตั้งแต่ปี 2545 โดยได้มีผู้เข้าเยี่ยมชมและใช้บริการเพิ่มมากขึ้น ทุกปีคือ ปี 2545 จำนวน 23,664 ราย ปี 2546 จำนวน 35,086 ราย ปี 2547 จำนวน 47,993 ราย ปี 2548 จำนวน 66,245 ราย ปี 2549 จำนวน 77,538 ราย และปี 2550 จำนวน 84,346 ราย

(1.4) โครงการสำรวจเก็บข้อมูล ในปี 2544 จำนวน 2 โครงการ คือ 1) โครงการสำรวจเก็บข้อมูลประเพณีผีฟ้าบวงสรวงพระเจ้าองค์ตื้อ โดยจัดทำเป็นสื่อวีดิทัศน์ 2) โครงการสำรวจเก็บข้อมูลการทำถ่านไม้โกงกาง ด้วยการเก็บบันทึกกระบวนการต่างๆ สำหรับเป็นข้อมูล ปี 2545 จำนวน 2 โครงการ คือ 1) โครงการสำรวจเก็บข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์ในภูมิภาคตะวันตก 2) โครงการสำรวจเก็บข้อมูล

การทำโรงศพมอญ ปี 2546-2547 จำนวน 2 โครงการ คือ 1) สำรวจเก็บข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น 8 เส้นทาง 2) งานวิจัยสำรวจและข้อมูล 5 โครงการ (สำรวจและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น, เก็บข้อมูลชาติพันธุ์ในประเทศไทย, ศิลปะดนตรีพื้นบ้าน, วัฒนธรรมป๊อป, ตลาดกับวิถีชีวิต)

(2) ยุทธศาสตร์ สร้างเวทีวิชาการระดับต่างๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ เครือข่าย วิชาการและพัฒนานักวิจัย

(2.1) การประชุมประจำปี จัดขึ้นจำนวน 6 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ปี 2545 เรื่อง “คน มองคน : นานาชาติในกระแสความเปลี่ยนแปลง มีผู้เข้าร่วม 406 คน ครั้งที่ 2 ปี 2546 เรื่อง ชาติและชาติพันธุ์: วิถีชีวิตและความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในโลกปัจจุบัน และ ปาฐกถา มานุษยวิทยาสรีนธร และ Global Movements of Crops Since the Age of Discovery and Changing Culinary Cultures” โดย Prof.Akhil Gupta (ศ.อคิล กุปตะ) มีผู้เข้าร่วมฟัง 465 คน ครั้งที่ 3 ปี 2547 เรื่อง “ทบทวนภูมิปัญญา ทำ ทายความรู้” มีผู้เข้าร่วม 506 คน ครั้งที่ 4 ปี 2548 เรื่อง “วัฒนธรรมไร้อคติ ชีวิตไร้ความรุนแรง” มีผู้เข้าร่วม 388 คน ครั้งที่ 5 ปี 2549 เรื่อง “วัฒนธรรมบริโภค บริโภควัฒนธรรม” มีผู้เข้าร่วม 454 คน และครั้งที่ 6 ปี 2550 เรื่อง “รัฐ จากมุมมองของชีวิตประจำวัน” มีผู้เข้าร่วม 429 คน

(2.2) งานวิจัย ศูนย์ฯ ได้ดำเนินงานด้านงานวิจัย รวมทั้งสิ้น 22 โครงการ และ งานวิจัยระยะสั้น 6 เรื่อง คือ ปี 2544 จำนวน 4 โครงการ ปี 2545 จำนวน 4 โครงการ ปี 2546 จำนวน 4 โครงการ (งานวิจัยระยะสั้น 6 เรื่อง) ปี 2547 จำนวน 2 โครงการ ปี 2548 จำนวน 1 โครงการ ปี 2549 จำนวน 3 โครงการ และปี 2550 จำนวน 4 โครงการ

(2.3) การสนับสนุนทุนวิจัยและวิทยานิพนธ์ ศูนย์ฯ ได้ดำเนินการให้การสนับสนุน ทุนวิจัยและวิทยานิพนธ์รวมทั้งสิ้น 76 โครงการ ซึ่งเป็นปริมาณที่มากขึ้นทุกปี กล่าวคือ ปี 2544 จำนวน 1 โครงการ ปี 2545 จำนวน 3 โครงการ ปี 2546 จำนวน 6 โครงการ ปี 2547 จำนวน 23 โครงการ ปี 2548 จำนวน 25 โครงการ และปี 2549 จำนวน 18 โครงการ

(2.4) การสนับสนุนเครือข่ายการวิจัย ในปี 2545 ดำเนินงานด้านความร่วมมือ โดยได้รับความร่วมมือและสนับสนุนโครงการและกิจกรรมจากองค์กรอื่นจำนวน 8 องค์กร และในปี 2546-2547 ทำการตกลงกับนักมานุษยวิทยารายบุคคลและทำการจัดตั้งคณะกรรมการทำงานในแต่ละประเภท รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในปี 2549 ได้ร่วมมือกับ UNESCO จัดประชุม เรื่อง Including the Excluded : Building on UNESCO First 60 years ให้การสนับสนุนโครงการ “นาคะวงค์” และร่วมมือ กับโครงการโบราณคดีบนพื้นที่สูงของ สกว. ในปี 2550 ดำเนินการ 3 โครงการ คือ โครงการวิจัยและพัฒนา พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น การจัดเทศกาลวิถีชีวิตชาวบ้านลุ่มน้ำโขง และโครงการวิจัยวัฒนธรรมข้ามพรมแดนลุ่ม แม่น้ำโขง

(3) ยุทธศาสตร์ เผยแพร่ความรู้และปรัชญามานุษยวิทยาแก่สาธารณชน

(3.1) การประชุมสัมมนาทางวิชาการ จัดขึ้น รวม 20 ครั้ง คือ ปี 2544 จำนวน 2 ครั้ง ปี 2545 จำนวน 2 ครั้ง ปี 2546 จำนวน 6 ครั้ง ปี 2547 จำนวน 6 ครั้ง ปี 2548 จำนวน 1 ครั้ง ปี 2549 จำนวน 1 ครั้ง และปี 2550 จำนวน 2 ครั้ง

(3.2) การประชุมสัมมนานานาชาติ จัดขึ้น 4 ครั้ง คือ ในปี 2547 จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่ การประชุมนานาชาติ เรื่อง “การใช้เทคโนโลยีกับงานอนุรักษ์วัฒนธรรม” มีผู้เข้าร่วม 262 คน การประชุมนานาชาติ เรื่อง “มรดกพุทธศาสนาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” มีผู้เข้าร่วม 366 คน และปาฐกถา เรื่อง “เรียนรู้จากสถาบันสมิธโซเนียน : บทเรียน (ที่ดีและไม่ดี) จากพิพิธภัณฑ์แห่งชาติสหรัฐอเมริกา” มีผู้เข้าร่วม 355 คน และในปี 2548 จัดประชุมนานาชาติ เรื่อง “พิพิธภัณฑ์กับชุมชน : มุมมองเปรียบเทียบข้ามพรมแดนวัฒนธรรม” มีผู้เข้าร่วม 497 คน

(3.3) การบรรยาย เสวนา ได้ดำเนินการ จัดการบรรยาย เสวนาและอภิปรายรวมทั้งสิ้น จำนวน 145 ครั้ง คือ ปี 2544 จำนวน 21 ครั้ง ปี 2545 จำนวน 9 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมรับฟัง จำนวน 263 คน ปี 2546 จำนวน 13 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมรับฟัง จำนวน 492 คน ปี 2547 จำนวน 20 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมรับฟัง จำนวน 895 คน ปี 2548 จำนวน 36 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมรับฟัง จำนวน 1,207 คน ปี 2549 จำนวน 27 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมรับฟัง จำนวน 871 คน ปี 2550 จำนวน 19 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมรับฟัง 640 คน

(3.4) การจัดการแสดงทางวัฒนธรรม ดำเนินการรวมทั้งสิ้น 34 ครั้ง คือ ปี 2544 จำนวน 1 ครั้ง ปี 2546 จำนวน 10 ครั้ง ปี 2547 จำนวน 6 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 1,093 คน ปี 2548 จำนวน 6 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 1,369 คน ปี 2549 จำนวน 6 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 1,410 คน ปี 2550 จำนวน 6 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 995 คน

(3.5) กิจกรรมส่งเสริมความรู้แก่เยาวชน ประกอบด้วย กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมเยาวชน กิจกรรมมานุษยวิทยาน่าสนุก และกิจกรรมสำหรับเยาวชนช่วงปิดเทอม โดยในปี 2546 จัดขึ้นจำนวน 10 ครั้ง มีเยาวชนเข้าร่วม 465 คน ปี 2547 จัดขึ้น 6 ครั้ง มีเยาวชนเข้าร่วม 1,516 คน ปี 2548 จัดขึ้น 15 ครั้ง มีเยาวชนเข้าร่วม 2,927 คน ปี 2549 จัดขึ้น 16 ครั้ง มีเยาวชนเข้าร่วม 2,356 คน ปี 2550 จัดขึ้น 11 ครั้ง มีเยาวชนเข้าร่วม 1,680 คน

(3.6) การผลิตสื่อเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ ประกอบด้วย

- นิทรรศการถาวร ดำเนินการตั้งแต่ปี 2542 จนถึงปัจจุบัน ประกอบด้วย นิทรรศการถาวร ห้องพระราชประวัติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นิทรรศการถาวร พัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมในประเทศไทย นิทรรศการถาวร พิพิธภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่ทำในประเทศไทย นิทรรศการถาวร ชาติพันธุ์วิทยาทางโบราณคดี

- นิทรรศการหมุนเวียน ปี 2544 จัดขึ้น 12 ครั้ง มีผู้เข้าชมรวม 4,359 คน ปี 2545 จัดขึ้น 22 ครั้ง มีผู้เข้าชมรวม 6,498 คน ปี 2546 จัดขึ้น 1 ครั้ง คือ นิทรรศการหมุนเวียนระยะยาว มีผู้เข้าชมรวม 6,186 คน ปี 2547 จัดขึ้น 4 ครั้ง ซึ่งเป็นนิทรรศการเกี่ยวกับภาพถ่าย มีผู้เข้าชมรวม 10,094 คน ปี 2548 จัดขึ้น 6 ครั้ง มีผู้เข้าชมรวม 11,376 คน ปี 2549 จัดขึ้น 2 ครั้ง มีผู้เข้าชมรวม 5,912 คน และปี 2550 จัดขึ้น 5 ครั้ง มีผู้เข้าชมรวม 6,817 คน

- หนังสือ ในปี 2544 จำนวน 2 เล่ม ปี 2545 จำนวน 6 เล่ม ปี 2546 จำนวน 1 เล่ม และรวบรวมบทความจากการประชุมประจำปี ครั้งที่ 1 จำนวน 7 เล่ม ปี 2547 จำนวน 1 เล่ม และรวบรวมบทความจากการประชุมประจำปี ครั้งที่ 2 จำนวน 4 เล่ม ปี 2548 จำนวน 3 เล่ม และรวบรวมบทความจากการประชุมประจำปี ครั้งที่ 3 จำนวน 5 เล่ม ปี 2549 จำนวน 11 เล่ม จัดทำโครงการหนังสือแปล จำนวน 5 ชุด และรวบรวมบทความจากการประชุมประจำปีครั้งที่ 4 จำนวน 2 เล่ม ปี 2550 จำนวน 3 เล่ม และรวบรวมบทความจากการประชุมประจำปี ครั้งที่ 5 จำนวน 3 เล่ม รวมมีผลงานด้านหนังสือวิชาการและบทความทั้งสิ้น 48 ผลงาน

- สื่อโสตทัศน์ ปี 2545 ผลิตวีดีทัศน์ 1 เรื่อง คือ เรื่อง การทำโรงศพมอญ ปี 2546 ผลิตเทปและซีดี ชุด ครูเหนี่ยว ดุริยพันธุ์ เสียงสวรรค์แห่งกรุงสยาม จำนวน 1 เรื่อง รวมทั้งสิ้น 2 เรื่อง

(3.7) การจัดประกวดภาพยนตร์และเทศกาลภาพยนตร์สารคดี/ชาติพันธุ์ เริ่มดำเนินการประกวดภาพยนตร์และเทศกาลภาพยนตร์เกี่ยวกับชาติพันธุ์ ในปี 2547 จำนวน 2 ครั้ง ปี 2548 1 ครั้ง ปี 2549 เป็นการเผยแพร่ภาพยนตร์ จำนวน 3 ครั้ง ปี 2550 จำนวน 6 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง

(3.8) เว็บไซต์ ดำเนินการจัดทำเว็บไซต์ของศูนย์ฯ โดยศูนย์ฯ ได้จัดทำเว็บไซต์ ในโดเมนชื่อว่า www.sac.or.th โดยมีผู้เข้าเยี่ยมชมและใช้บริการ ปี 2545 จำนวน 23,664 ราย ปี 2546 จำนวน 35,086 ราย ปี 2547 จำนวน 47,993 ราย ปี 2548 จำนวน 66,245 ราย ปี 2549 จำนวน 77,538 ราย และในปี 2550 จำนวน 84,346 ราย

(3.9) การจัดอบรม ศูนย์ฯ ได้ดำเนินการจัดอบรมวิทยากรนำชมนิทรรศการในทุกปี ๆ ละ 1 ครั้งและยังได้จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องต่างๆ รวมไปถึงการอบรมความรู้ในด้านต่างๆ ให้แก่เยาวชน ประชาชนผู้สนใจทั่วไป บุคลากรทางวัฒนธรรม โดยปี 2545 จัดอบรม จำนวน 2 ครั้ง ปี 2546 จำนวน 2 ครั้ง ปี 2548 จำนวน 2 ครั้ง ปี 2549 จำนวน 4 ครั้ง และปี 2550 จำนวน จำนวน 2 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง

(3.10) โครงการวิจัยและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ในปี 2548 ได้จัดให้มีโครงการนำร่อง จำนวน 3 โครงการ ในปี 2549 ดำเนินการ 3 แห่ง คือ 1. พิพิธภัณฑ์หนังใหญ่วัดบ้านดอน ทำการอบรม “ลอกลายบนหนังใหญ่” 2. พิพิธภัณฑ์วัดท่าพุด อยู่ระหว่างการร่วมมือกับชาวบ้านและชุมชนในการ

ทำแผนปรับปรุงอาคารพิพิธภัณฑ์เดิม และ 3. พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดไหล่หิน จัดทำหนังสือแนะนำ “ท้องถิ่นวัดไหล่หินหลวง” และในปี 2550 ดำเนิน จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

นอกจากนี้ศูนย์ ยังได้ดำเนินการจัดกิจกรรมอื่นๆ อีก เช่น 1) การสาธิตและการประกวดการทำว่าวพื้นบ้าน วัดสะพาน 2) การประกวดเรียงความ เรื่อง “ครอบครัวและเครือญาติของฉัน” 3) การบรรยาย เรื่อง “ครอบครัวไทยยุคปัจจุบัน” 3) จัดประกวดภาพถ่าย “ผู้หญิงกับวิถีชีวิตในสังคมไทย” 4) จัดเสวนา เรื่อง “ค่าของความเป็นหญิงในสังคมไทย” และ “ผู้หญิงไทยในสายตาช่างภาพและนักมานุษยวิทยา” 5) จัดการประกวดภาพถ่าย และเสวนาเรื่อง มองวัฒนธรรมอย่างไรให้มีสีสัน 6) กิจกรรม Boat Rally โรงเรียนวัดน้อยใน 7) กิจกรรม “ปิดเทอมพาน้องไปวาดภาพ ตอน ชีวิตชาวทุ่ง” 8) งานสนทนา กับ ศาสตราจารย์ Stanley J. Tambiah และ 9) กิจกรรมเยาวชน ล่องเรือเลียบคลอง มองคนผ่านเลนส์ รวมทั้งสิ้น 9 กิจกรรม

4.6.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินการดำเนินงาน

จากเปรียบเทียบสัดส่วนของโครงการในแต่ละกลยุทธ์ และผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของศูนย์ มานุษยวิทยาสิรินธร ได้ผลการศึกษาดังนี้

1) การเปรียบเทียบสัดส่วนของโครงการในแต่ละกลยุทธ์ จากการศึกษาผลการดำเนินงานของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ที่ผ่านมานับตั้งแต่ปี 2544-2550 พบโครงการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับกรอบการดำเนินงานของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่ได้วางไว้ คือ (1) พัฒนาห้องสมุดของศูนย์ให้เป็นห้องสมุดเฉพาะทางด้านมานุษยวิทยา (2) สร้างคลังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประมวลเนื้อหาของงานวิจัยเพื่อให้บริการนักวิจัยและบุคคลทั่วไปอย่างสะดวกและประหยัด (3) สนับสนุนการวิจัยสร้างโครงการวิจัย เชิญชวนนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญมาร่วมงาน (4) จัดการประชุมประจำปีและเวทีวิชาการระดับต่างๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ในประเด็นที่สำคัญต่อสังคม (5) พัฒนาโครงการและกิจกรรมวิชาการเพื่อให้เกิดการร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการในระดับภูมิภาค และ (6) เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางวัฒนธรรมให้สังคมไทย เพื่อใช้มุมมองทางมานุษยวิทยาขจัดอคติทางชาติพันธุ์ และเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม รวมถึงการมองปัญหาสังคมอย่างมีมิติทางมานุษยวิทยามากขึ้น โดย

1.1) ปี 2544 มีจำนวน 9 กิจกรรม/โครงการ ได้แก่ (1) ด้านฐานข้อมูล (2) ด้านการสำรวจเก็บข้อมูล (3) ด้านการวิจัย (4) การสนับสนุนทุนวิจัยและวิทยานิพนธ์ (5) การประชุมสัมมนาวิชาการ (6) การจัดแสดงทางวัฒนธรรม (7) การผลิตสื่อเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น นิทรรศการ หนังสือ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (8) การบรรยายเสวนาทางวิชาการ (9) กิจกรรมอื่น ๆ

1.2) ปี 2545 มีจำนวน 13 กิจกรรม/โครงการ ได้แก่ (1) ด้านฐานข้อมูล (2) ด้านการสำรวจเก็บข้อมูล (3) ด้านการวิจัย (4) การสนับสนุนทุนวิจัยและวิทยานิพนธ์ (5) การประชุมสัมมนาวิชาการ (6) การจัดอบรมวิทยากรนำชมนิทรรศการ (7) การผลิตสื่อเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ เช่น นิทรรศการ หนังสือ และสื่อโสตทัศน์ (8) การบรรยายและเสวนาทางวิชาการ (9) การให้บริการห้องสมุด (10) การประชุมประจำปี (11) เว็บไซต์ (12) การสนับสนุนเครือข่าย (13) กิจกรรมอื่น ๆ

1.3) ปี 2546 มีจำนวน 15 กิจกรรม/โครงการ ได้แก่ (1) ด้านฐานข้อมูล (2) การจัดแสดงทางวัฒนธรรม (3) ด้านการวิจัย (4) การสนับสนุนทุนวิจัยและวิทยานิพนธ์ (5) การประชุมสัมมนาวิชาการ (6) การจัดอบรมวิทยากรนำชมนิทรรศการ (7) การผลิตสื่อเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ เช่น นิทรรศการ หนังสือ และสื่อโสตทัศน์ (8) การบรรยายและเสวนาทางวิชาการ (9) การให้บริการห้องสมุด (10) การประชุมประจำปี (11) เว็บไซต์ (12) การสนับสนุนเครือข่ายการวิจัย (13) การให้บริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (14) กิจกรรมส่งเสริมความรู้แก่เยาวชน (15) กิจกรรมอื่น ๆ

1.4) ปี 2547 มีจำนวน 17 กิจกรรม/โครงการ ได้แก่ (1) ด้านการวิจัย (2) การจัดแสดงทางวัฒนธรรม (3) โครงการสำรวจเก็บข้อมูล (4) การสนับสนุนทุนวิจัยและวิทยานิพนธ์ (5) การประชุมสัมมนาวิชาการ (6) การจัดอบรมวิทยากรนำชมนิทรรศการ (7) การผลิตสื่อเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ เช่น นิทรรศการ หนังสือ และสื่อโสตทัศน์ (8) การบรรยายและเสวนาทางวิชาการ (9) การให้บริการห้องสมุด (10) การประชุมประจำปี (11) เว็บไซต์ (12) การสนับสนุนเครือข่ายการวิจัย (13) การให้บริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (14) กิจกรรมส่งเสริมความรู้แก่เยาวชน (15) การประชุมสัมมนานานาชาติ (16) จัดการประกวดภาพยนตร์และเทศกาลภาพยนตร์ (17) กิจกรรมอื่น ๆ

1.5) ปี 2548 มีจำนวน 18 กิจกรรม/โครงการ ได้แก่ (1) การวิจัยและพัฒนาฐานข้อมูล (2) ด้านการวิจัย (3) โครงการสำรวจเก็บข้อมูล (4) การสนับสนุนทุนวิจัยและวิทยานิพนธ์ (5) การประชุมสัมมนาวิชาการ (6) การจัดอบรมวิทยากรนำชมนิทรรศการ (7) การผลิตสื่อเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ เช่น นิทรรศการ หนังสือ และสื่อโสตทัศน์ (8) การบรรยายและเสวนาทางวิชาการ (9) การให้บริการห้องสมุด (10) การประชุมประจำปี (11) เว็บไซต์ (12) การจัดแสดงทางวัฒนธรรม (13) การให้บริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (14) กิจกรรมส่งเสริมความรู้แก่เยาวชน (15) โครงการวิจัยและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น (16) จัดการประกวดภาพยนตร์และเทศกาลภาพยนตร์ (17) การประชุมสัมมนานานาชาติ (18) กิจกรรมอื่น ๆ

1.6) ปี 2549 มีจำนวน 16 กิจกรรม/โครงการ ได้แก่ (1) การวิจัยและพัฒนาฐานข้อมูล (2) ด้านการวิจัย (3) การสนับสนุนทุนวิจัยและวิทยานิพนธ์ (4) การประชุมสัมมนาวิชาการ (5) การจัดอบรมวิทยากรนำชมนิทรรศการ (6) การผลิตสื่อเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ เช่น นิทรรศการ หนังสือ และสื่อโสตทัศน์ (7) การบรรยายและเสวนาทางวิชาการ (8) การให้บริการห้องสมุด (9) การประชุมประจำปี (10)

เว็บไซต์ (11) การจัดแสดงทางวัฒนธรรม (12) การให้บริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (13) กิจกรรมส่งเสริมความรู้แก่เยาวชน (14) โครงการวิจัยและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น (15) จัดการประกวดภาพยนตร์และเทศกาลภาพยนตร์ (16) กิจกรรมอื่นๆ

1.7) ปี 2550 มีจำนวน 14 กิจกรรม/โครงการ ได้แก่ (1) การวิจัย (2) การสนับสนุนทุนวิจัยและวิทยานิพนธ์ (3) การประชุมสัมมนาวิชาการ (4) การจัดอบรม (5) การผลิตสื่อเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ เช่น นิตยสาร หนังสือ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (6) การบรรยายและเสวนาทางวิชาการ (7) การให้บริการห้องสมุด (8) การประชุมประจำปี (9) เว็บไซต์ (10) การจัดแสดงทางวัฒนธรรม (11) การให้บริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (12) กิจกรรมส่งเสริมความรู้แก่เยาวชน (13) จัดการประกวดภาพยนตร์และเทศกาลภาพยนตร์ (14) กิจกรรมอื่นๆ

ตารางที่ 4

รายละเอียดโครงการในแต่ละปีจำแนกตามกรอบการดำเนินงาน

กรอบการดำเนินงาน	โครงการ					
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546-2547	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2549 ⁷	พ.ศ. 2550 ⁸
1. สนับสนุนการวิจัยส่งเสริมพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่และสร้างนักวิจัยท้องถิ่น	โครงการจัดทำฐานข้อมูล	โครงการศึกษาวิจัยและสำรวจเก็บข้อมูล 1) โครงการสำรวจเก็บข้อมูล 2) โครงการให้ทุนสนับสนุนวิจัยและวิทยานิพนธ์ 3) กิจกรรมเนื่องในโครงการวิจัยและเก็บข้อมูล	1) งานวิจัยและฐานข้อมูล 2) การส่งเสริมและพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่	การพัฒนานักวิจัยและงานวิจัย	การพัฒนานักวิจัยและงานวิจัย	การพัฒนานักวิจัยและงานวิจัย

⁷ www.sac.or.th รายงานประจำปี 2549

⁸ www.sac.or.th รายงานผลการดำเนินงานรอบปีงบประมาณ 2550

กรอบการดำเนินงาน	โครงการ					
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546-2547	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2549 ⁷	พ.ศ.2550 ⁸
2. เผยแพร่และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม เพื่อพัฒนากระบวนการคิดแบบมานุษยวิทยาในสังคมไทยและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	1) การเสวนา “กิจกรรมเนื่องในโครงการวิจัยและสำรวจเก็บข้อมูล 2) กิจกรรมทางวิชาการบรรยาย/อภิปราย/เสวนา 3) กิจกรรมทางวิชาการท่องเที่ยวและเสวนาวัฒนธรรมท้องถิ่น 4) กิจกรรมทางวิชาการการสัมมนา 5) กิจกรรมอื่นๆ 6) นิทรรศการ 7) สื่อวิชาการ 8) การให้บริการห้องสมุด 9) การให้บริการทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ 10) การให้บริการอุปกรณ์และสถานที่ 11) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	1) กิจกรรมทางวิชาการบรรยาย/อภิปราย/เสวนา 2) การประชุมประจำปีทางมานุษยวิทยา 3) กิจกรรมทางวิชาการ การสัมมนาและการอบรม 4) กิจกรรมอื่นๆ 5) นิทรรศการ - นิทรรศการถาวร - นิทรรศการหมุนเวียน 6) การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ 7) งานบริการและเผยแพร่ - การให้บริการของห้องสมุด - การให้บริการทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ - จดหมายข่าว - การให้บริการด้านโสตทัศนูปกรณ์ - การให้บริการสถานที่ในการจัดกิจกรรม - การปรับปรุงอาคารสถานที่ - การพัฒนานุเคราะห์	1) การเผยแพร่ความรู้แก่สังคม 2) เอกสารวิชาการ 3) นิทรรศการ 4) การบรรยายทางวิชาการ 5) การแสดงทางวัฒนธรรม (6) การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 7) การผลิตหนังสือและสื่อทางวิชาการ	1) การสัมมนาและประชุมทางวิชาการระดับชาติและนานาชาติ 2) นิทรรศการ 3) การปรับปรุงการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่ทำในประเทศไทย 4) การบรรยายทางวิชาการ 5) การแสดงทางวัฒนธรรม 6) การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 7) มานุษยวิทยากับภาพยนตร์ 8) กิจกรรมเยาวชนเพื่อการเรียนรู้จากนิทรรศการของศูนย์ฯ 9) การผลิตหนังสือและสื่อทางวิชาการ	1) การเผยแพร่ความรู้ 2) กิจกรรมทางวิชาการบรรยาย/อภิปราย/เสวนา 3) การประชุมประจำปีทางมานุษยวิทยา 4) กิจกรรมทางวิชาการการสัมมนาและการอบรม 5) กิจกรรมอื่นๆ 6) นิทรรศการ - นิทรรศการถาวร - นิทรรศการหมุนเวียน 7) การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ 8) ศิลปะและวัฒนธรรม	1) การเผยแพร่ มานุษยวิทยาสู่สาธารณชน 2) กิจกรรมทางวิชาการบรรยาย/อภิปราย/เสวนา 3) การประชุมประจำปีทางมานุษยวิทยา 4) กิจกรรมทางวิชาการการสัมมนาและการอบรม 5) กิจกรรมอื่นๆ 6) นิทรรศการ - นิทรรศการถาวร - นิทรรศการหมุนเวียน 7) การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ 8) การผลิตหนังสือและสื่อทางวิชาการ

กรอบการดำเนินงาน	โครงการ					
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546-2547	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2549 ⁷	พ.ศ. 2550 ⁸
3. สนับสนุนการวิจัย สร้างโครงการวิจัย เชิญชวนนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญมาร่วมงาน	โครงการวิจัย	มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
4. พัฒนาโครงการและกิจกรรมวิชาการเพื่อให้เกิดความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการในระดับภูมิภาค	-	สร้างเครือข่ายความร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการ	มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
5. สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และการใช้กระบวนการทางมานุษยวิทยาในลักษณะสหสาขาวิชา โดยนำภูมิปัญญาไทยมาประสานเชื่อมโยง ช่วยให้เกิดความเข้าใจในปัญหาต่างๆ เพื่อสนับสนุนกระบวนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน	โครงการสำรวจเก็บข้อมูล	-	พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น	1) พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น 2) เทศกาลวิถีชาวน้ำลุ่มแม่น้ำโขง 2550	1) พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น 2) เทศกาลวิถีชาวน้ำลุ่มแม่น้ำโขง 2550	1) พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น 2) เทศกาลวิถีชาวน้ำลุ่มแม่น้ำโขง 2550
6. พัฒนาศารสนเทศทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ สร้างระบบสารสนเทศมาตรฐานและเป็นสากล เพื่อให้บริการข้อมูลด้านมานุษยวิทยา	-	-	-	การพัฒนาข้อมูลในระบบดิจิทัล	มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
7. พัฒนาห้องสมุดของศูนย์ให้เป็นห้องสมุดเฉพาะทางด้าน	-	-	งานรวบรวมข้อมูลของห้องสมุด	ห้องสมุดศูนย์มานุษยวิทยาสลรินธร	มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

กรอบการดำเนินงาน	โครงการ					
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546-2547	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2549 ⁷	พ.ศ. 2550 ⁸
มานุษยวิทยา						
8. สร้างคลังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประมวลเนื้อหาของงานวิจัยเพื่อให้บริการนักวิจัยและบุคคลทั่วไปอย่างสะดวกและประหยัด	-	-	1) โครงการประมวลความรู้ในระบบดิจิทัล 2) โครงการฐานข้อมูลพืชรากที่ท้องถิ่นในประเทศไทย	1) การพัฒนาข้อมูลในระบบดิจิทัล 2) โครงการฐานข้อมูลงานวิจัยทางชาติพันธุ์ 3) คลังข้อมูลสำหรับนักวิชาการและประชาชนที่สนใจ 4) โครงการฐานข้อมูลพืชรากที่ท้องถิ่นในประเทศไทย	1) โครงการฐานข้อมูลงานวิจัยทางชาติพันธุ์ 2) คลังข้อมูลสำหรับนักวิชาการและประชาชนที่สนใจ	1) โครงการฐานข้อมูลงานวิจัยทางชาติพันธุ์ 2) คลังข้อมูลสำหรับนักวิชาการ
9. จัดการประชุมประจำปี และเวทีวิชาการระดับต่างๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นที่สำคัญต่อสังคม	การเสวนา โครงการสำรวจวรรณกรรมท้องถิ่นภาคตะวันตก	การประชุมประจำปีทางมานุษยวิทยา ครั้งที่ 1	การประชุมประจำปีทางมานุษยวิทยาครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3	1) การประชุมประจำปีทางมานุษยวิทยา ครั้งที่ 4 2) การสัมมนาและประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ	การประชุมประจำปีทางมานุษยวิทยา ครั้งที่ 5	การประชุมประจำปีทางมานุษยวิทยา ครั้งที่ 6
10. เป็นผู้ประสานงานของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการด้านมานุษยวิทยา เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และสนับสนุนเครือข่ายทางวิชาการของท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง	-	-	เครือข่ายนักมานุษยวิทยา	1) เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ - โครงการวิจัยและพัฒนาพืชรากที่ท้องถิ่น - จัดเทศกาลวิถีชาวบ้านลุ่มแม่น้ำโขง 2550 2) จัดนิทรรศการ วิถีชีวิตชาวบ้านลุ่มแม่น้ำโขง	เครือข่ายนักมานุษยวิทยา	-

2) ผลการดำเนินงานตามภารกิจ ในส่วนของผลการดำเนินงานที่ผ่านมา จากการศึกษาผลการดำเนินงานของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ในช่วงระหว่างปี 2544 ถึง 2550 พบว่าโครงการที่ดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ มีผลการดำเนินงานดังนี้

ตารางที่ 5

ผลการดำเนินงานของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

ยุทธศาสตร์	หน่วย	ผลการดำเนินงาน						
		2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
ยุทธศาสตร์ที่ 1 รวบรวม ประมวล จัดระบบ ข้อมูลด้านมานุษยวิทยาและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้า								
● วิจัยและพัฒนาข้อมูลเพื่อการให้บริการ	เรื่อง	2	1	1	-	2	1	-
● การให้บริการห้องสมุด	คน	-	1,236	3,125	4,975	5,705	6,030	6,812
● การให้บริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์	ราย	-	23,664	35,086	47,993	66,245	77,538	84,346
● โครงการสำรวจเก็บข้อมูล	โครงการ	2	2	1	1	-	-	-
ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างเวทีวิชาการระดับต่างๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ เครือข่ายวิชาการและพัฒนานักวิจัย								
● การประชุมประจำปี	คน	-	406	465	506	388	454	429
● งานวิจัย	โครงการ	4	4	4	2	1	3	4
● การสนับสนุนทุนวิจัยและวิทยานิพนธ์	โครงการ	1	3	6	23	25	18	-
● การสนับสนุนเครือข่ายการวิจัย	กิจกรรม	-	1	n/a	n/a	-	3	3
ยุทธศาสตร์ที่ 3 เผยแพร่ความรู้และปรัชญามานุษยวิทยาแก่สาธารณชน								
● การประชุมสัมมนาทางวิชาการ	ครั้ง	2	2	6	6	1	1	2
● การประชุมสัมมนานานาชาติ	ครั้ง	-	-	-	3	1	-	-
	คน	-	-	-	1,083	497		
● การบรรยาย เสวนา	ครั้ง	21	9	13	20	36	27	19
	คน	n/a	263	429	895	1,207	871	640
● การจัดการแสดงทางวัฒนธรรม	ครั้ง	1	-	10	6	6	6	6
● กิจกรรมส่งเสริมความรู้แก่เยาวชน	ครั้ง	-	-	10	6	15	16	11
● การผลิตสื่อเผยแพร่	ประเภท	3	4	3	4	3	3	3
- นิทรรศการถาวร	เรื่อง	4	4	4	4	4	4	4
- นิทรรศการหมุนเวียน	ครั้ง	12	22	1	4	6	2	5
	คน	4,359	6,498	6,186	10,094	11,376	5,912	6,817
- หนังสือ	เล่ม	2	6	8	5	8	18	6
- สื่อโสตทัศน์	เรื่อง	-	1	1	-	-	-	-
● การจัดประกวดภาพยนตร์และเทศกาลภาพยนตร์สารคดี/ชาติพันธุ์	ครั้ง	-	-	-	2	1	3	6
● เว็บไซต์	ราย	-	23,664	35,086	47,993	66,245	77,538	84,346
● การจัดอบรม	ครั้ง	1	2	2	-	2	4	2

ยุทธศาสตร์	หน่วย	ผลการดำเนินงาน						
		2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
<ul style="list-style-type: none"> โครงการวิจัยและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น 	โครงการ	-	-	-	3	3	n/a	n/a
<ul style="list-style-type: none"> อื่นๆ 	รวม	9 กิจกรรม/โครงการ						

3) ความคุ้มค่าด้านเศรษฐกิจ สังคมและการพัฒนาประเทศ

การดำเนินงานของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาถือว่าศูนย์ฯ สามารถใช้ความเป็นองค์การมหาชนเสริมศักยภาพของศูนย์ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี เนื่องจาก (1) มีความคล่องตัวในการดำเนินงาน (2) มีการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐ ทั้งนี้ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรเป็นองค์กรเพื่อการศึกษาวิจัยให้บริการทางวิชาการ และเผยแพร่องค์ความรู้ในรูปแบบของการอบรม สัมมนา การผลิตสื่อทางวิชาการให้แก่ผู้สนใจทางด้านมานุษยวิทยาและสังคมวิทยาและสังคมโดยส่วนรวม ซึ่งการดำเนินงานต่างๆ ของศูนย์มิได้มุ่งหวังผลกำไรเป็นหลัก (3) อำนาจการตัดสินใจการดำเนินงานต่างๆ ที่เบ็ดเสร็จภายในองค์กร ช่วยทำให้องค์กรมีความสามารถในการปรับตัวและมีความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน นอกจากนี้การที่องค์กรวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณด้วยตัวเองช่วยให้องค์กรมีศักยภาพในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด โดยศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรมีผลการดำเนินงานด้านการบริการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาริเริ่มรู้ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีผลการดำเนินงานที่ประกอบด้วย

1. การสร้างคลังข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย เช่น

1.1 การพัฒนาฐานข้อมูลในระบบดิจิทัล และงานเกี่ยวกับห้องสมุด ประกอบด้วย (1) การพัฒนาฐานข้อมูลจารึกในประเทศไทย ซึ่งมีข้อมูลที่ให้บริการทั้งสิ้น 1,360 หลัก (2) ฐานข้อมูลทางชาติพันธุ์ มีฐานข้อมูลบริการรวม 859 รายการ (3) ฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทย มีข้อมูลให้บริการ รวม 943 แห่ง (4) ฐานข้อมูลมานุษยวิทยากายภาพ และการพัฒนาฐานข้อมูลจดหมายเหตุทางมานุษยวิทยาในประเทศไทย

1.2 ห้องสมุด ดำเนินการจัดหาและให้บริการทรัพยากรสารสนเทศรวมทั้งสิ้น 56,843 รายการ ประกอบด้วย หนังสือ 44,233 เล่ม สื่อโสตทัศน์ 12,481 รายการ วารสาร 129 ชื่อ

2. ด้านการเผยแพร่ด้านมานุษยวิทยาสู่สาธารณชน ประกอบด้วย การประชุมประจำปีทางด้านมานุษยวิทยา การสัมมนาทางวิชาการ การอบรม การบรรยาย/เสวนาทางวิชาการ การแสดงทางศิลปวัฒนธรรม การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเยาวชน การเผยแพร่ภาพยนตร์ชาติพันธุ์ หนังสือและสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ การจัดนิทรรศการหมุนเวียนและกิจกรรมอื่นๆ

3. ด้านการพัฒนาองค์ความรู้และเครือข่าย เช่น การจัดโครงการเทศกาลวิถีชีวิตชาวน้ำ “แม่น้ำโขง” : เชื่อมสายใยวัฒนธรรม” งานวิจัยประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เป็นต้น

4. ด้านโครงการวิจัยและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ กล่าวได้ว่าเป็นสร้างความรู้ความเข้าใจทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นสถานที่รวบรวมองค์ความรู้ ศิลปะ วัฒนธรรมของประเทศชาติได้เป็นอย่างดี

จึงถือได้ว่าศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรได้ดำเนินกิจการและภารกิจที่มีความคุ้มค่าตรงตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามพระราชกฤษฎีกา เนื่องจากมีกิจกรรมและโครงการที่สอดคล้องครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งองค์กร

4.6.4 ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินความเป็นองค์การมหาชน

1) ด้านอำนาจหน้าที่ จากการเปรียบเทียบสัดส่วนของกลยุทธ์ กับวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ปราบกฏกลยุทธ์ จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งองค์กร ตามพระราชกฤษฎีกา ดังตารางที่ 5 ทั้งนี้จะพบว่า ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ได้ดำเนินงานผ่านโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งองค์กร

ตารางที่ 6

เปรียบเทียบสัดส่วนยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และโครงการในแต่ละวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ
1. ดำเนินงานวิจัย รวบรวม เผยแพร่ ให้บริการข้อมูลและข้อเสนอแนะในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	1) รวบรวม ประมวล จัดระบบ ข้อมูลด้านมานุษยวิทยาและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษา ค้นคว้า	(1) พัฒนาห้องสมุดของศูนย์ให้เป็นห้องสมุดเฉพาะทางด้านมานุษยวิทยา (2) สร้างคลังห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประมวลเนื้อหาของงานวิจัย เพื่อให้บริการนักวิจัยและบุคคลทั่วไปอย่างสะดวกและประหยัด	1. วิจัยและพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อให้บริการ 1.1 ฐานข้อมูลจารึก 1.2 ฐานข้อมูลงานวิจัยทางชาติพันธุ์ 1.3 ฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น 1.4 ฐานข้อมูลรายชื่อวรรณกรรมท้องถิ่นในภูมิภาคตะวันตก
2. รวบรวมข้อมูลที่มีคุณค่าทางวิชาการในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์โดยเน้นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้			2. การให้บริการห้องสมุด 2.1 ห้องสมุด 2.2 ฐานข้อมูลข่าวมานุษยวิทยา (กฤตภาค)
3. ศึกษา ค้นคว้า เพื่อพัฒนาและจัดระเบียบข้อมูลในสาขา			

วัตถุประสงค์ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ
สังคม ศาสตร์และมนุษยศาสตร์			3. การให้บริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ 4. โครงการสำรวจเก็บข้อมูล
4. ร่วมมือทางวิชาการกับสถาบัน การศึกษาหรือสถาบันอื่นไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชนในการผลิตนักวิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้อง	2) สร้างเวทีวิชาการระดับต่างๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ เครือข่ายวิชาการ และพัฒนานักวิจัย	(1) สนับสนุนการวิจัย สร้างโครงการวิจัย เชิญชวนนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญมาร่วมงาน	1. การประชุมประจำปี 2. งานวิจัย 3. การสนับสนุนทุนวิจัยและวิทยานิพนธ์ 4. การสนับสนุนเครือข่ายการวิจัย
5. ให้บริการข้อมูลและข้อเสนอแนะรวมทั้งพัฒนาเครือข่ายระบบคอมพิวเตอร์อันเกี่ยวกับงานและการบริการของศูนย์เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนกับสถาบันและหน่วยงานอื่น	1) รวบรวม ประมวล จัดระบบ ข้อมูลด้านมานุษยวิทยาและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้า	(1) พัฒนาห้องสมุดของศูนย์ให้เป็นห้องสมุดเฉพาะทางด้านมานุษยวิทยา (2) สร้างคลังห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประมวลเนื้อหาของงานวิจัย เพื่อให้บริการนักวิจัยและบุคคลทั่วไปอย่างสะดวกและประหยัด	1. วิจัยและพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อให้บริการ 1.1 ฐานข้อมูลจารึก 1.2 ฐานข้อมูลงานวิจัยทางชาติพันธุ์ 1.3 ฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น 1.4 ฐานข้อมูลรายชื่อวรรณกรรมท้องถิ่นในภูมิภาคตะวันตก 2. การให้บริการห้องสมุด 2.1 ห้องสมุด 2.2 ฐานข้อมูลข่าวมานุษยวิทยา (กฤตภาค) 3. การให้บริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ 4. โครงการสำรวจเก็บข้อมูล
6. ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางวิชา การเพื่อเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดพิมพ์เอกสาร การจัดทำสื่อทัศน์ การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น	1) เผยแพร่ความรู้และปรัชญามานุษยวิทยาแก่สาธารณชน	(1) เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางวัฒนธรรมให้สังคมไทย เพื่อใช้มุมมองทางมานุษยวิทยาขจัดอคติทางชาติพันธุ์ และเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม รวมถึงการมองปัญหาสังคมอย่างมีมิติทางมานุษยวิทยามากขึ้น	1. การประชุมสัมมนาทางวิชาการ 2. การประชุมสัมมนานานาชาติ 3. การบรรยาย เสวนา 4. การจัดแสดงทางวัฒนธรรม 5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้แก่เยาวชน 5.1 กิจกรรมวันเด็ก 5.2 กิจกรรมเยาวชน 5.3 กิจกรรมมานุษยวิทยาน่าสนุก 5.4 กิจกรรมสำหรับเยาวชนช่วงปิดเทอม 6. การผลิตสื่อในรูปแบบต่างๆ 6.1 นิทรรศการถาวร

วัตถุประสงค์ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ
			6.2 นิทรรศการหมุนเวียน 6.3 หนังสือ 6.4 สื่อโสตทัศน์ 7. การจัดประกวดภาพยนตร์และเทศกาลภาพยนตร์สารคดีชาติพันธุ์ 8. เว็บไซต์
7. เป็นศูนย์กลางเครือข่ายข้อมูลเชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ	1) สร้างเวทีวิชาการระดับต่างๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ เครือข่ายวิชาการ และพัฒนานักวิจัย	(1) จัดการประชุมประจำปี และเวทีวิชาการระดับต่างๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ในประเด็นที่สำคัญต่อสังคม (2) พัฒนาโครงการและกิจกรรมวิชาการเพื่อให้เกิดการร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการในระดับภูมิภาค	1. โครงการวิจัยและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น 2. การจัดเทศกาลวิถีชีวิตชาวลุ่มแม่น้ำโขง 3. โครงการวิจัยวัฒนธรรมข้ามพรมแดนลุ่มแม่น้ำโขง
8. ดำเนินการจัดและสนับสนุนการจัดการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรจากภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมเพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติอย่างยั่งยืน	1) เผยแพร่ความรู้และปรัชญามานุษยวิทยาแก่สาธารณชน	(1) เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางวัฒนธรรมให้สังคมไทย เพื่อใช้มุมมองทางมานุษยวิทยาขจัดอคติทางชาติพันธุ์ และเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม รวมถึงการมองปัญหาสังคมอย่างมีมิติทางมานุษยวิทยามากขึ้น	1. การจัดอบรม 1.1 เยาวชน 1.2 ประชาชนทั่วไป 1.3 บุคลากรทางวัฒนธรรม 2. โครงการวิจัยและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

2) ด้านความคล่องตัว คณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คณะกรรมการบริหาร และคณะผู้บริหาร พบว่าความเป็นองค์การมหาชนด้านความคล่องตัวในการบริหารจัดการศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรมีความคล่องตัว กล่าวคือ อำนาจในการอนุมัติ อนุญาตของ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรจะสิ้นสุดที่คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการบริหารมีอำนาจในการอนุมัติ อนุญาต และออกกฎระเบียบภายในได้ ทั้งนี้การเป็นองค์การมหาชนช่วยให้การทำงานมีคล่องตัวและชัดเจนมากขึ้น เช่น สายการบังคับบัญชาหรือสายการอนุมัติสั่ง

ส่วนการวิเคราะห์กฎระเบียบภายในขององค์กร คณะผู้วิจัยพบว่ากฎระเบียบภายในของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ถึงเดือน กรกฎาคม 2551 มีกฎระเบียบภายใน รวม 22 ฉบับ

แบ่งเป็น ข้อบังคับ จำนวน 6 ฉบับ ระเบียบ จำนวน 11 ฉบับ ประกาศ จำนวน 5 ฉบับ โดยกฎระเบียบภายในฉบับต่างๆ มีรายชื่อดังนี้

(1) กลุ่มที่เป็นข้อบังคับ ได้แก่

- ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ.2550
- ข้อบังคับว่าด้วยการรักษาการแทนและการปฏิบัติงานแทน พ.ศ. 2549
- ข้อบังคับว่าด้วยการสรรหาผู้อำนวยการ พ.ศ. 2543 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 2 พ.ศ.

2549

- ข้อบังคับว่าด้วยการสรรหาประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2543 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 4 พ.ศ. 2548

- ข้อบังคับว่าด้วยการเงิน การบัญชี การงบประมาณและทรัพย์สิน พ.ศ.2544
- ข้อบังคับว่าด้วยการแบ่งส่วนงานและการบริหารงาน พ.ศ. 2547 แก้ไขถึงฉบับที่ 2 พ.ศ.

2550

(2) กลุ่มที่เป็นระเบียบ ได้แก่

- ระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติงานล่วงเวลา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545

- ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการพิจารณาบรรจุเจ้าหน้าที่ประเภทจ้างประจำที่ไม่ต้องมีสัญญาจ้าง พ.ศ.2549

- ระเบียบว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับและการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากแหล่งทุนภายนอก พ.ศ. 2544

- ระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติงานล่วงเวลา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 2 พ.ศ.

2550

- ระเบียบว่าด้วยการพัฒนาบุคลากร พ.ศ. 2547
- ระเบียบว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2544
- ระเบียบว่าด้วยการลา พ.ศ. 2550
- ระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาเงิน พ.ศ. 2544
- ระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายเงิน พ.ศ. 2544
- ระเบียบว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงาน พ.ศ. 2546
- ระเบียบว่าด้วยสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลอื่นสำหรับผู้ปฏิบัติงาน พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550

(3) กลุ่มที่เป็นประกาศ ได้แก่

- ประกาศเรื่อง การจ้างให้ทำการวิจัยหรือการจ้างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกับการจ้างให้ทำวิจัย พ.ศ. 2545

- ประกาศเรื่อง การกำหนดเกณฑ์และวงเงินที่ผู้ค้าประกันจะต้องขอใช้ในสัญญาค้าประกันผู้ปฏิบัติงาน พ.ศ. 2550

- ประกาศเรื่อง วันทำการ วันหยุดงาน และเวลาทำงานของผู้ปฏิบัติงานศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2544

- ประกาศเรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับหลักฐานในการจัดหา หลักประกันและการปรับตามระเบียบศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2544

- ประกาศเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน พ.ศ. 2550

เมื่อพิจารณาถึงกฎระเบียบภายในของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร จะพบว่า เป็นองค์การมหาชนอีกหนึ่งแห่งที่มีกฎระเบียบภายในจำนวนมากถึง 22 ฉบับ โดยมีเนื้อหาที่ครอบคลุมการดำเนินงานของศูนย์ทั้งหมด ทั้งการดำเนินงานปกติที่เป็นภาระหน้าที่ของศูนย์ตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งที่เน้นการศึกษาวิจัย และการปฏิบัติที่เป็นการบริหารงานประจำ โดยสะท้อนถึงการนำความเป็นองค์การมหาชนของศูนย์มาใช้เป็นประโยชน์เพื่อเอื้ออำนวยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้มีข้อสังเกตถึงลักษณะเฉพาะบางประการของกฎระเบียบของศูนย์ ที่มีการออกข้อบังคับว่าด้วยการสรรหาผู้อำนวยการ ประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ทำให้เกิดความชัดเจนในกระบวนการสรรหาคัดเลือก ผู้อำนวยการ ประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ นับเป็นข้อที่โดดเด่นที่แตกต่างจากที่อื่นๆ

3) ด้านบุคลากร จากการศึกษารวบรวมเอกสารและจากการสัมภาษณ์คณะผู้บริหาร พบว่า การบริหารงานด้านบุคลากรขององค์กร ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรยังขาดผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านมานุษยวิทยาอยู่อีกเป็นจำนวนมาก โดยให้เหตุผลว่า การสรรหาบุคลากรขององค์กรต้องมีคุณภาพ มีความรู้เกี่ยวกับมานุษยวิทยา และส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์ทำงานในมหาวิทยาลัย ทำให้ขาดบุคลากรด้านนี้จำนวนมาก นอกจากนี้ ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งถือว่ามีความจำเป็น เพราะต้องจัดตั้งศูนย์เพื่อรวบรวมข้อมูลในการเผยแพร่โดยอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัย

เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมในด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร พบว่าศูนย์ได้มีความคล่องตัว มีอิสระและมีความเป็นองค์การมหาชนในด้านบุคลากร โดยศูนย์มีการออกข้อบังคับและกฎระเบียบภายในเพื่อเป็นข้อกำหนดให้แก่บุคลากรในองค์กร ดังนี้

(1) การกำหนดตำแหน่งงาน ศูนย์ได้ออกข้อบังคับว่าด้วยการแบ่งส่วนงานและการบริหารงาน พ.ศ. 2547 แก้ไขถึงฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550 และข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ.2550

(2) การได้รับเงินเดือน การสรรหา การบรรจุ การแต่งตั้ง มีการออกระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการพิจารณาบรรจุเจ้าหน้าที่ประเภทจ้างประจำที่ไม่ต้องมีสัญญาจ้าง พ.ศ. 2549

(3) การเพิ่มพูนประสิทธิภาพและแรงจูงใจ พบว่าศูนย์ได้มีการออกระเบียบว่าด้วยสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลอื่นสำหรับผู้ปฏิบัติงาน พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550

4) **ด้านความเป็นอิสระ** พบว่า การทำงานมีความเป็นอิสระจากคณะรัฐมนตรี ไม่มีการเข้ามาแทรกแซงการทำงานของคณะกรรมการบริหารแต่อย่างใด

5) **ด้านบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร** ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า

(1) ที่มาและกระบวนการในการคัดสรร คณะกรรมการบริหารเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความชำนาญ สามารถถ่ายทอดประสบการณ์และให้คำแนะนำงานด้านวิชาการได้เป็นอย่างดี โดยมาจากตัวแทนของหน่วยงานราชการโดยตำแหน่ง จากตัวแทนของรัฐมนตรี ในส่วนที่เหลือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ ที่มีความเข้าใจในการบริหารงานขององค์การมหาชน

(2) จำนวน คณะกรรมการบริหารมีทั้งหมด 11 คน ถือว่ามีความเหมาะสมแล้ว

(3) การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ คณะกรรมการบริหารรับรู้บทบาทหน้าที่เป็นอย่างดี

(4) การทำหน้าที่ คณะกรรมการบริหารที่ได้รับคัดเลือกมาทุกคนเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถและมีความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งคณะกรรมการบริหารจะเข้าร่วมประชุมพร้อมทั้งให้คำแนะนำและแนวทางการแก้ไขปัญหาขององค์กรในด้านต่าง ๆ ตลอดจนกำหนดนโยบายการดำเนินงานขององค์กรได้เป็นอย่างดี

4.6.5) ผลการเก็บรวบรวมการประเมินประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของคณะกรรมการบริหารและผู้บริหาร

1) **คณะกรรมการ** ทางคณะผู้วิจัยไม่ได้รับข้อมูลจากแบบสอบถามกลับมา

2) **ผู้อำนวยการ** จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายจำนวน 19 คน จำแนกเป็นหญิง 12 คน ชาย 7 คน โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.2 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 26 – 35 ปี ร้อยละ 47.4 สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท และมีระยะเวลาในการทำงานเฉลี่ยระหว่าง 4 – 5 ปี สามารถสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของผู้อำนวยการได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 7

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของผู้อำนวยการ

ด้าน	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น (เต็ม 100 คะแนน)	สรุปผลระดับความ ตามเกณฑ์
1) ด้านการสร้างนวัตกรรมใหม่	73.68	มาก
2) ด้านการบริหารงบประมาณ	68.68	มาก
3) ด้านการบริหารบุคคล	65.69	ปานกลาง
4) ด้านการบริหารเวลา	62.78	ปานกลาง
5) ด้านการบริหารงาน	70.74	มาก
6) ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	71.16	มาก
7) ด้านการเรียนรู้องค์กร	75.79	มาก
ภาพรวม	69.79	มาก

หมายเหตุ คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0 – 33.33 อยู่ในระดับน้อย
 คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 33.34 – 66.66 อยู่ในระดับปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 66.67 – 100 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 8

สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรของผู้อำนวยการ

ระดับความสามารถ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีความสามารถ	-	-
มีความสามารถแต่น้อย	3	15.8
มีความสามารถในระดับปานกลาง	8	42.1
มีความสามารถในระดับมาก	7	36.8
ไม่ตอบ	1	5.3
รวม	19	100

ตารางที่ 9

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติในการเป็นผู้อำนวยการ

ระดับความเหมาะสม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีความเหมาะสม	-	-
มีเหมาะสมน้อย	2	10.5
มีเหมาะสมปานกลาง	9	47.4
มีความเหมาะสมมาก	8	42.1
รวม	19	100

ตารางที่ 10

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์การจัดตั้ง

ระดับความเหมาะสม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย	-	-
ปานกลาง	8	42.1
มาก	10	52.6
ไม่ตอบ	1	5.3
รวม	19	100

สรุป กลุ่มเป้าหมายได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของผู้อำนวยการอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการบริหารบุคคลและการบริหารเวลาที่อยู่ในระดับปานกลาง และในภาพรวมกลุ่มเป้าหมายที่ตอบส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้อำนวยการมีความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรในระดับปานกลาง และเห็นว่าผู้อำนวยการมีคุณสมบัติเหมาะสมในระดับปานกลาง เนื่องจากมีความสามารถทางวิชาการมากแต่ไม่จัดระบบบริหาร มีความเป็นนักวิชาการมากกว่าเป็นนักบริหาร โดยกลุ่มเป้าหมายเห็นว่าคุณลักษณะเด่นในการทำหน้าที่ของผู้อำนวยการ ได้แก่

- มีความสามารถทางวิชาการและภาษาต่างประเทศ มีความรู้ด้านมานุษยวิทยาดีมาก
- มีสัมพันธ์ที่ดีกับเครือข่ายวิชาการทั้งภายในและต่างประเทศ
- มีความประนีประนอม มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเจ้าหน้าที่ ให้อิสระแก่ผู้ปฏิบัติงาน
- มีการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาพัฒนาองค์กร

- การพัฒนาองค์กรให้เติบโตและเป็นที่รู้จักกับบุคคลทั่วไป
- ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในโครงการ

(1) จุดอ่อนในการบริหารงานของผู้อำนวยการที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่กลุ่มเป้าหมายได้แสดงความคิดเห็นไว้ มีดังนี้

- ไม่แสดงท่าทีที่เด่นชัดในการแก้ปัญหา
- ไม่สื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาในระดับล่าง เกิดช่องว่างและความห่างเหิน
- สามารถแสดงวิสัยทัศน์ และนโยบายได้ แต่ไม่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติ เพราะ

ขาดทักษะการบริหารจัดการ ไม่เชื่อระบบการบริหารงานบุคคล ยังยึดติดภาพลักษณ์ในการทำงานแบบนักวิจัย ไม่เน้นการบริหารมืออาชีพ

- ขาดการวางแผนงาน โดยเฉพาะงานกลยุทธ์ โครงการระยะยาว
- ยึดมั่นความคิดของตนมากเกินไป ใจร้อน
- การไม่ตรงเวลา
- การไม่ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน
- ขาดภาวะผู้นำที่ดี ขาดวิสัยทัศน์ในการบริหารงานในองค์กร

(2) ข้อเสนอแนะต่อการทำหน้าที่ของผู้อำนวยการ กลุ่มเป้าหมายได้เสนอแนะไว้ ดังนี้

- ควรหารองผู้อำนวยการมาช่วยในด้านการบริหารจัดการ ควรมีการกระจายอำนาจการบริหารงาน
- มีระบบติดตามและกำกับงานที่มีมาตรฐาน
- การรับฟังผู้ปฏิบัติงาน มากกว่าบุคคลภายนอก
- การให้อิสระแก่ผู้ปฏิบัติงานในการทำงานตามแผน
- มีเวทีการพบปะพนักงานมากขึ้น พยายามประสานช่องว่าง ให้ความสำคัญกับ

เจ้าหน้าที่ทุกระดับ

(3) กลุ่มเป้าหมายที่ตอบส่วนใหญ่ยังเห็นว่า องค์กรมีความสามารถในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์การจัดตั้งในระดับมาก โดยยังคงมีปัญหอุปสรรคในการทำงาน คือ

- ไม่มีการวางระบบการบริหารทั้งงบประมาณ บุคลากร และงาน
- ไม่มีการกำหนดแผน ทิศทาง และเป้าหมาย
- คนภายนอกยังรู้จักการทำงานของศูนย์น้อยมาก

(4) ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานขององค์การมหาชนให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การ ดังนี้

- ให้อำนาจหน้าที่กำกับดูแลให้เหมาะสมตามที่ควรจะเป็น เช่น ช่วยเสริมจุดอ่อนด้านการบริหารจัดการ
- การให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการเลือกผู้อำนวยการหรือผู้ที่ประสงค์จะเข้ามาบริหาร เช่น จัดให้มีการนำเสนอวิสัยทัศน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน
- การจัดระบบงบประมาณที่เอื้อต่อโครงการต่อเนื่องระยะยาว 3-5 ปี เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความมั่นใจมองเห็นความก้าวหน้าในการทำงาน
- ปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ของผู้นำองค์กร

4.6.6 ผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง

1) คณะกรรมการบริหาร

1.1) ผลการดำเนินงานในภาพรวมหลังจากที่ได้มีการจัดตั้งเป็นองค์การมหาชนแล้ว ผลการดำเนินงานในภาพรวมของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ถือว่ามีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และบรรลุตามเป้าหมายค่อนข้างมาก เช่น (1) ด้านการให้บริการข้อมูล มีการจัดระบบ ตรวจสอบคุณภาพที่แตกต่างกันในแต่ละเรื่องของงานวิจัย รวมถึงการพัฒนาฐานข้อมูลจารึกด้านการวิจัยชาติพันธุ์ พิพิธภัณฑสถานในประเทศไทย (2) ด้านการเผยแพร่ความรู้ การประชุมสัมมนา การบรรยายวิชาการ การแสดงทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มานุษยวิทยากับภาพยนตร์ กิจกรรมเยาวชนเพื่อการเรียนรู้จากนิทรรศการของศูนย์ฯ (3) ด้านการพัฒนางานวิจัยและนักวิจัย มีการประชุมเพื่อสร้างเวทีให้กับนักวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และมีการเสนอผลงานวิจัยของตนเอง การให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาและทุนวิจัยทั่วไป (4) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ มีการจัดทำโครงการวิจัยและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น เช่น จังหวัดนครปฐม จังหวัดลำปาง จังหวัดระยอง เป็นต้น รวมถึงสร้างภาคีกับต่างประเทศกับประเทศลาว เขมร เวียดนาม

1.2) ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานข้างต้นประสบความสำเร็จ หรือสิ่งที่เป็นจุดแข็งขององค์การ

- ผู้อำนวยการศูนย์ฯ มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารงานองค์กรและเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องของมานุษยวิทยา
- องค์กรที่พัฒนางานด้านวิชาการ และมีงานกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการโดยเฉพาะทางสังคมวิทยา มานุษยวิทยา จนเกิดศูนย์รวมของนักมานุษยวิทยาและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องงานด้านนี้

- การจัดตั้งห้องสมุดศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรเพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าของนักวิจัย นักศึกษาและผู้สนใจ การพัฒนางานวิจัยและงานวิชาการ ถือว่าเป็นศูนย์เผยแพร่งานวิชาการ ข้อมูลข่าวสาร ที่ให้บริการกับประชาชน
- เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญขององค์กรมีความสำคัญอย่างมาก ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

1.3) สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในปัจจุบันหรือสิ่งที่เป็จุดอ่อน

- กฎระเบียบการสรรหาของรองผู้อำนวยการจะไม่เปิดกว้างมากนัก จึงทำให้การจึงเป็นปัญหาว่าการหาทีมงาน เพราะคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ ความชำนาญเรื่องของมานุษยวิทยา และการทำงานองค์การมหาชนมีน้อยมาก เป็นต้น อาจารย์ที่มีความรู้ความชำนาญที่วัยเกษียณก็ยังมีจำนวนน้อยมาก ที่จะมีความรู้เรื่องของมานุษยวิทยาและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งเป็นความรู้ที่เหมาะสมและนำมาปฏิบัติควบคู่กัน
- คณะกรรมการที่ได้มาจากตัวแทนภาคส่วนต่างๆ ซึ่งเป็นของหน่วยงานภาครัฐเสียเป็นส่วนใหญ่ นั้น ทำให้การดำเนินงานเป็นอย่างไม่มีอิสระ
- กิจกรรมต่างๆ ของศูนย์มานุษยวิทยา ยังดำเนินงานไปได้ช้า เนื่องจากขาดบุคลากรที่เก่งและมีความชำนาญด้านนั้นๆ โดยตรง เช่น ควรที่จะสร้าง “สินค้าที่เป็นที่ระลึก” ที่แสดงให้เห็นความเป็นไทย ความเป็นศูนย์มานุษยวิทยาเพื่อเผยแพร่ให้สากลได้เก็บสะสม หรือทำเป็นชุดสะสมเล็กๆ ที่เกี่ยวกับมานุษยวิทยา เป็นต้น จึงถือเป็นจุดอ่อนขององค์กร
- ปัญหาด้านงบประมาณ คือ ศูนย์ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลระยะหนึ่ง ต่อมาศูนย์เริ่มหารายได้ได้เอง จนทำให้ตอนนี้การจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลลดลงเหลือครึ่งหนึ่ง จึงทำให้ศูนย์ขาดงบประมาณ เนื่องจากศูนย์เป็นหน่วยงานทางวิชาการ ซึ่งต้องมีการจัดกิจกรรมและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ แต่กลับได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณน้อย

1.4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของผู้บริหารขององค์การมหาชน

- มีการสร้างมาตรฐานสูงสำหรับการดำเนินงานของผู้บริหาร อาทิ ผู้อำนวยการของศูนย์ฯ เป็นคนทุ่ทุ้งและมีความเหมาะสมหลายด้าน เช่น เป็นนักมานุษยวิทยา มีความลึกซึ้งทางวิชาการ มีเครือข่ายที่ดีทั้งในประเทศและต่างประเทศสามารถระดมชาวมานุษยวิทยาเข้ามาร่วมกิจกรรมเป็นพันธมิตรด้วยความยินยอมและพร้อมใจ และเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานที่เข้ามาประเมินเป็นอย่างมาก

- ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นๆ เช่น คณะกรรมการบริหารเคยให้นโยบายเกี่ยวกับการเพิ่มศูนย์ฝึกอบรม (training) นอกเหนือจากงานวิชาการ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับศูนย์ ซึ่งถือว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

1.5) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนสถานะองค์การมหาชนให้เป็นองค์กรประเภทอื่นๆ มีความเหมาะสมแล้ว แต่ควรที่จะส่งเสริมให้มีเกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยให้มากขึ้น เพราะศูนย์ฝึกอบรม (Training) เพื่อเข้าสู่ระบบบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งจะมีรูปแบบคล้ายกับประเทศฝรั่งเศส

1.6) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของสังกัด ปัจจุบันศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยชื่อขององค์กร แต่เนื่องจากกระทรวงวัฒนธรรมยังใหม่อยู่ จึงไม่ค่อยมีบทบาทในการมอบนโยบาย จึงไม่ค่อยเหมาะสมนัก โดยควรที่จะไปอยู่กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ น่าจะเหมาะสมกว่า เพราะประสบการณ์มากกว่า เป็นต้น เพราะศูนย์ไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมมากนัก

1.7) ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงส่งเสริมและพัฒนาองค์การมหาชนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการจัดตั้ง

- กฎระเบียบในเรื่องของการคัดเลือกทีมผู้บริหารควรจะมีควมยืดหยุ่นมากกว่านี้ เพราะการสรรหาคนที่มีความเหมาะสมกับองค์กรนั้น อาจจะมีจำนวนน้อย ซึ่งเป็นผลให้การดำเนินงานขององค์กรเกิดความล่าช้า มีประสิทธิภาพไม่เต็มที่ ซึ่งการปรับปรุงด้านนี้จะเป็นการแบ่งเบาภาระงานของพนักงานด้วย เนื่องจากพนักงานต้องทำงานในตำแหน่งรองผู้บริหาร ซึ่งมีคุณสมบัติและวัยวุฒิที่ไม่เหมาะสม และมีความสามารถไม่เพียงพอ จึงควรมีการปรับระบบการคัดสรรบุคลากรตามโครงสร้างใหม่ เช่น คนที่เป็นเจ้าหน้าที่ต้องจบปริญญาตรี ต้องมีวุฒิสูงกว่าราชการในตำแหน่งนั้น แต่ไม่ต้องสูงมากเหมือนเอกชน เป็นต้น

- การนำเสนอองค์กรให้เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป ควรที่จะมีกิจกรรมที่หลากหลาย และมีรูปแบบการนำเสนอที่แตกต่าง เร้าใจ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและเป็นการส่งเสริมสาขามานุษยวิทยาให้เป็นที่นิยมมากขึ้น เช่น สังคมปัจจุบันเป็นสังคมบริโภคสัญลักษณ์ ดังนั้น จึงควรที่จะพัฒนาและส่งเสริมการจัดทำสัญลักษณ์ให้ทันสมัย เป็นเอกลักษณ์ขององค์กรเองที่แพร่หลายและเป็นที่รู้จักในระดับสากล

1.8) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการประเมินการทำงานขององค์การมหาชน

- การประเมินผลควรเน้นที่กระบวนการ (Process) ว่าทำให้เกิดการเรียนรู้และทำให้องค์กรแข็งแกร่งขึ้นมาได้

- ควรมีดัชนีหรือเครื่องชี้้นำ (Indicator) ที่ออกแบบเพื่อการประเมินเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ เพราะจะเป็นประโยชน์มากกว่าและสามารถนำมาปรับปรุงการทำงานให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

2) ผู้บริหาร

2.1) ผลการดำเนินงานในภาพรวมหลังจากที่ได้มีการจัดตั้งเป็นองค์การมหาชนแล้ว การดำเนินงานขององค์กรนั้นถือว่ามีความก้าวหน้ามาเป็นลำดับด้านงานวิชาการในสายสังคมศาสตร์ มานุษยวิทยา ซึ่งปัจจุบันมีการจัดทำฐานข้อมูลชาติพันธุ์ไว้อย่างเป็นระบบ การจัดทำพินิจทัศน์จารึก การจัดพิมพ์ทำหนังสือ งานวิจัยและจุลสารจำนวนมากเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ในเรื่องมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา นอกจากนี้ยังมีการจัดเวทีหลายระดับ ทั้งระดับประเทศ เช่น การประชุมประจำปี ระดับท้องถิ่น เช่น การจัดเวทีภูมิภาคจังหวัดลพบุรีร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏลพบุรี เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนจัดทำพินิจทัศน์ของชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น

2.2) ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานข้างต้นประสบความสำเร็จ หรือสิ่งที่เป็นจุดแข็งขององค์การ

- การเป็นองค์การมหาชนทำให้การทำงานคล่องตัวและชัดเจนมากขึ้น เช่น สายการบังคับบัญชาหรือสายการอนุมัติสั่ง
- การบริหารจัดการงบประมาณมีความยืดหยุ่นได้ เมื่อมีโครงการเร่งด่วนและสำคัญก็สามารถบริหารจัดการได้อย่างรวดเร็ว
- การบริหารทรัพยากรมีความรู้ ความสามารถตรงกับสายการทำงาน จึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3) สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในปัจจุบัน หรือสิ่งที่เป็นจุดอ่อน การสรรหาบุคลากรต้องมีความรู้ มีความรู้เกี่ยวกับมานุษยวิทยามีจำนวนน้อยมาก และส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์ทำงานในมหาวิทยาลัย ทำให้ขาดบุคลากรด้านนี้จำนวนมาก นอกจากนี้ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งถือว่ามีความจำเป็น เพราะต้องจัดตั้งศูนย์เพื่อรวบรวมข้อมูลในการเผยแพร่โดยอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัย

2.4) อำนาจการอนุมัติ อนุญาต คณะกรรมการบริหารมีอำนาจในการอนุมัติ อนุญาต อย่างเต็มที่และอำนาจทุกอย่างสิ้นสุดที่คณะกรรมการบริหาร

2.5) ความเป็นอิสระของบอร์ดจากคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการบริหารมีความเป็นอิสระจากคณะรัฐมนตรี

2.6) ความคิดเห็นเกี่ยวกับคณะกรรมการการบริหาร

- คณะกรรมการบริหารเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความชำนาญ สามารถถ่ายทอดประสบการณ์และให้คำแนะนำงานด้านวิชาการได้เป็นอย่างดี

- คณะกรรมการบริหารมีทั้งหมด 11 คน มาจากตัวแทนของหน่วยงานราชการ โดยตำแหน่ง จากตัวแทนของรัฐมนตรี ในส่วนที่เหลือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ ที่มีความเข้าใจในการบริหารงานขององค์การมหาชน

- คณะกรรมการบริหารรับรู้และเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการทำงานเป็นอย่างดี

- คณะกรรมการบริหารจะเข้าร่วมประชุม ให้คำแนะนำ และแนวทางการแก้ไขปัญหาขององค์กรในด้านต่าง ๆ ตลอดจนกำหนดนโยบายการดำเนินงานขององค์กรได้เป็นอย่างดี

2.7) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนสถานะขององค์การมหาชนให้เป็นองค์กรประเภทอื่น ศูนย์มานุษยวิทยามีความเหมาะสมกับการเป็นองค์การมหาชน เพราะมีความคล่องตัวในการบริหารงาน บริหารบุคลากร บริหารงบประมาณเป็นอย่างดี

2.8) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของสังกัด ปัจจุบันศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เพราะเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นงานด้านมานุษยวิทยาเป็นเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม ที่หลากหลาย ของกลุ่มคนในสังคมไทย ถือว่ามีความเหมาะสมแล้ว ขณะเดียวกัน ถ้ามองด้านการส่งเสริมงานวิชาการ งานวิจัยต่างๆ ถือว่ามีความเกี่ยวข้องกัน กระทรวงศึกษาธิการมากกว่า แต่กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานใหญ่ อาจจะทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้ มีบางด้านที่เหมาะสมแต่บางด้านก็ไม่เหมาะสม

2.9) ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงส่งเสริม และพัฒนาองค์การมหาชนให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการจัดตั้ง

- การจัดตั้งองค์การมหาชนที่มีฐานหรือชัดเจนน้อยทำให้การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปได้ช้า เพราะไม่รู้ว่าจะต้องทำอะไร เพื่ออะไร ดังนั้นการก่อตั้งองค์การมหาชนนั้น ต้องมีความชัดเจนในการกิจบทบาทและหน้าที่อย่างเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานไม่หยุดนิ่งหรือยุดตัวลง การบริหารงานขององค์การมหาชนต้องขึ้นอยู่กับรัฐบาลแต่ละชุด

- ก.พ.ร. ควรทำหน้าที่เชิงอบรมให้ความรู้กับบุคลากรของแต่ละองค์การมหาชนที่ยังขาดความรู้ความสามารถในการทำงาน ซึ่งที่ผ่านมา ก.พ.ร. ทำงานเหมือนเป็นหน่วยงานราชการ ที่คอยกำกับดูแล ติดตามตรวจสอบเพื่อให้องค์การมหาชนนั้นๆ ทำตามระเบียบ และควรที่จะสนับสนุนการสร้างเวที เช่น การทำเว็บไซต์ขององค์การมหาชน

2.10) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการประเมินการทำงานขององค์การมหาชน

การประเมินของ ก.พ.ร. จะวัดงานเป็นชิ้น ซึ่งตัวชี้วัดบางตัวไม่ตรงกับภารกิจหรือหน้าที่ขององค์กรนั้นๆ ทำให้เกิดความสับสนขององค์การมหาชน เช่น ประกันความเสี่ยง ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรไม่สามารถวัดความเสี่ยงได้ เป็นต้น

4.6.7 ผลการวิเคราะห์การประเมินผลสัมฤทธิ์ของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

1) ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง หากพิจารณาเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเป็นองค์การมหาชนของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ตามพระราชกฤษฎีกา ผลการประเมินพบว่า ศูนย์ฯ มีการดำเนินการครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยในแต่ละวัตถุประสงค์ได้กำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในแต่ละปี อาทิ วัตถุประสงค์ที่ 1 การดำเนินงานวิจัย รวบรวม เผยแพร่ ให้บริการข้อมูล และข้อสนเทศในสาขาสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ศูนย์ฯ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานคือ รวบรวม ประมวล จัดระบบข้อมูลด้านมานุษยวิทยาและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้า โดยมีกลยุทธ์ในการดำเนินการ 2 กลยุทธ์ได้แก่ (1) พัฒนาห้องสมุดของศูนย์ให้เป็นห้องสมุดเฉพาะด้านมานุษยวิทยา และ (2) สร้างคลังห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประมวลผลเนื้อหาของงานวิจัยเพื่อให้บริการนักวิจัย และบุคคลทั่วไปอย่างสะดวก และประหยัด ทั้งนี้ศูนย์ฯ ได้จัดให้มีโครงการต่าง ๆ รองรับ อาทิ โครงการวิจัยและพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อให้บริการ โครงการการให้บริการห้องสมุด โครงการให้บริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โครงการสำรวจเก็บข้อมูล เป็นต้น และจากการศึกษาผลการดำเนินงานของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ที่ผ่านมานับตั้งแต่ปี 2547 – 2549 พบโครงการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ (กรอบการดำเนินงาน) อย่างไรก็ตามจะพบว่า กิจกรรมหรือโครงการส่วนใหญ่ของศูนย์ฯ เน้นหนักไปที่ การเผยแพร่ และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม เพื่อพัฒนาระบบการคิดแบบมานุษยวิทยาในสังคมไทยและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ต่อเนื่องในทุกปี โดย

- ปี 2544 มีจำนวน 11 กิจกรรม/โครงการ ได้แก่ (1) การเสวนา “กิจกรรมเนื่องในโครงการวิจัยและสำรวจเก็บข้อมูล (2) กิจกรรมทางวิชาการบรรยาย/อภิปราย/เสวนา (3) กิจกรรมทางวิชาการ ท่องเที่ยวและเสวนาวัฒนธรรมท้องถิ่น (4) กิจกรรมทางวิชาการ การสัมมนา (5) กิจกรรมอื่นๆ (6) นิทรรศการ (7) สื่อวิชาการ (8) การให้บริการห้องสมุด (9) การให้บริการทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (10) การให้บริการอุปกรณ์และสถานที่ (11) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

- ปี 2546 มีจำนวน 7 กิจกรรม/โครงการ ได้แก่ (1) กิจกรรมทางวิชาการบรรยาย/อภิปราย/เสวนา (2) การประชุมประจำปีทางมานุษยวิทยา (3) กิจกรรมทางวิชาการ การสัมมนาและการอบรม (4) กิจกรรมอื่นๆ (5) นิทรรศการ (6) การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ (7) งานบริการและเผยแพร่
- ปี 2547 มีจำนวน 7 กิจกรรม/โครงการ ได้แก่ (1) การเผยแพร่ความรู้แก่สังคม (2) เอกสารวิชาการ (3) นิทรรศการ (4) การบรรยายทางวิชาการ (5) การแสดงทางวัฒนธรรม (6) การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (7) การผลิตหนังสือและสื่อทางวิชาการ
- ปี 2548 มีจำนวน 9 โครงการ/กิจกรรม ได้แก่ (1) การสัมมนาและประชุมทางวิชาการ ระดับชาติและนานาชาติ (2) นิทรรศการ (3) การปรับปรุงการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่ทำในประเทศไทย (4) การบรรยายทางวิชาการ (5) การแสดงทางวัฒนธรรม (6) การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (7) มานุษยวิทยากับภาพยนตร์ (8) กิจกรรมเยาวชนเพื่อการเรียนรู้จากนิทรรศการของศูนย์ (9) การผลิตหนังสือและสื่อทางวิชาการ
- ปี 2549 มีจำนวน 8 กิจกรรม/โครงการ ได้แก่ (1) การเผยแพร่ความรู้ (2) กิจกรรมทางวิชาการบรรยาย/อภิปราย/เสวนา (3) การประชุมประจำปีทางมานุษยวิทยา (4) กิจกรรมทางวิชาการ การสัมมนาและการอบรม (5) กิจกรรมอื่นๆ (6) นิทรรศการ (7) การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ (8) ศิลปะและวัฒนธรรม
- ปี 2550 มีจำนวน 8 กิจกรรม/โครงการ ได้แก่ (1) การเผยแพร่มานุษยวิทยาสู่สาธารณชน (2) กิจกรรมทางวิชาการบรรยาย/อภิปราย/เสวนา (3) การประชุมประจำปีทางมานุษยวิทยา (4) กิจกรรมทางวิชาการ การสัมมนาและการอบรม (5) กิจกรรมอื่นๆ (6) นิทรรศการ (7) การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ (8) การผลิตหนังสือและสื่อทางวิชาการ

2) **จุดแข็ง** ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มีการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานที่สอดคล้องกับการบริหารงานในรูปแบบขององค์การมหาชน ก่อนที่จะจัดตั้งเป็นองค์การมหาชน หากพิจารณาจากที่มาของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร พบว่า ศูนย์มีการเตรียมความพร้อมของการเป็นองค์การมหาชนมากกว่าองค์การมหาชนอื่น ๆ เนื่องจากศูนย์ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2534 ภายใต้ระบบการบริหารงานแบบราชการ ต่อมาในปี 2537 ได้มีการทดลองปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินการให้อยู่ในลักษณะที่เป็นองค์การนอกแบบราชการเป็นระยะเวลา 5 ปี ส่งผลให้ศูนย์มีการรูปแบบการดำเนินการ และรูปแบบการบริหารงบประมาณคล้ายคลึงกับองค์การมหาชนในหลายลักษณะ ดังนั้นหลังจากที่องค์การมหาชนได้ปรับเป็นองค์การมหาชนในปี 2543 แล้วรูปแบบของการดำเนินงานขององค์การในลักษณะเดิม จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานในรูปแบบขององค์การมหาชนเหมือนเช่นองค์การมหาชนอื่น ๆ นอกจากนี้ ศูนย์ ยังมีจุดแข็งอีกหลายประการ ประกอบด้วย

1. มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการดำเนินงานขององค์กรให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรอยู่เสมอ ภารกิจหลักของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร คือการให้บริการสาธารณะที่มีความต้องการเฉพาะด้านโดยเฉพาะด้านมานุษยวิทยาและทางสังคมศาสตร์ที่มีความหลากหลายตามบริบทพื้นที่และสังคม การกำหนดนโยบายในการบริหารงานของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรได้มีการปรับเปลี่ยนให้เข้าสภาวะแวดล้อมในสังคมเช่นกัน โดยในระยะเริ่มแรกของการก่อตั้งคือ พ.ศ.2544-2547 ทาง ศูนย์ได้กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจไว้เป็นแนวทางเดียวกันเพื่อให้นโยบายเกิดความต่อเนื่อง และเมื่อทางศูนย์ ดำเนินการได้ระยะหนึ่ง จึงได้ปรับแนวคิดในการบริหารองค์กรใหม่เพื่อให้มองเห็นภาพของเป้าหมายในอนาคตและมีความเด่นชัดตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กรมากยิ่งขึ้น

2. มีความคล่องตัวทางด้านบุคลากร ศูนย์ได้มีจำนวนอัตรากำลังที่เพิ่มขึ้นในทุกปี ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าศูนย์ฯ เองมีภารกิจในการดำเนินงานมากขึ้น การกระจายงานของหน่วยงานมีมากขึ้น และผู้บริหารสามารถตัดสินใจเพิ่มจำนวนบุคลากรได้ตามลักษณะของงานจึงทำให้องค์กรต้องมีบุคลากรที่เพียงพอในการทำงานซึ่งนับได้ว่าเป็นส่วนที่ดี ในด้านของการที่องค์กรสามารถขยายงานและบุคลากรเพิ่มมากขึ้นอันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพของหน่วยงาน

3. มีการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่ชัดเจน เป็นเวลากว่า 8 ปีที่ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ได้จัดตั้งเป็นองค์การมหาชน ผลงานต่างๆ ที่ศูนย์ดำเนินงานอยู่ได้มีความชัดเจนมากขึ้นทั้งในด้านการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ ด้านการส่งเสริมและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้จนสามารถทำให้องค์กรและประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงบริการของศูนย์ฯ ได้ง่ายและสะดวกมากขึ้น ซึ่งนับว่ามีผลอย่างมากต่อการขยายผลการดำเนินงานของศูนย์ นอกจากนี้การดำเนินงานด้านห้องสมุดฯ ที่ได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แรก ทำให้มีสื่อโสตทัศนศึกษาที่หลากหลายและมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นสามารถให้บริการและช่วยเหลือนักวิจัย นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา นักเรียน และประชาชนทั่วไป ได้เข้าไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลสำหรับเพิ่มเติมความรู้ จากการที่ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ให้การสนับสนุนและส่งเสริมเกี่ยวกับงานด้านการวิจัยก็มีความเด่นชัดเป็นรูปธรรมและได้รับการยอมรับจากนานาประเทศในภูมิภาค เช่น โครงการวิจัยวัฒนธรรมข้ามพรมแดนลุ่มน้ำโขง และ โครงการฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทย เป็นต้น นอกจากนี้การจัดกิจกรรมให้แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไปให้ได้เข้าถึงวัฒนธรรมและประเพณีและวันสำคัญต่าง ๆ ซึ่งมีผลการดำเนินงานที่เด่นชัดและมีจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี

4. มีภาวะเปียบภายในจำนวนมาก แต่มีเนื้อหาที่ครอบคลุมการดำเนินงานของศูนย์ ภาวะเปียบข้อบังคับบางเรื่องมีลักษณะที่โดดเด่น เมื่อพิจารณาถึงภาวะเปียบภายในของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร จะพบว่าศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรเป็นองค์การมหาชนอีกหนึ่งแห่งที่มีภาวะเปียบภายในจำนวนถึง 22 ฉบับ โดยมีเนื้อหาที่ครอบคลุมการดำเนินงานของศูนย์ฯ ทั้งหมด ทั้งการดำเนินงานปกติที่เป็นภาระหน้าที่ของศูนย์ตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งที่เน้นการศึกษาวิจัย และการปฏิบัติที่เป็นการบริหารงาน

ประจำ โดยสะท้อนถึงการนำความเป็นองค์การมหาชนของศูนย์มาใช้เป็นประโยชน์เพื่อเอื้ออำนวยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้มีข้อน่าสังเกตถึงลักษณะเฉพาะบางประการของกฎระเบียบของศูนย์ ที่มีการออกข้อบังคับว่าด้วยการสรรหาผู้อำนวยการ ประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ทำให้เกิดความชัดเจนในกระบวนการสรรหาคัดเลือกผู้อำนวยการ ประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ นับเป็นข้อที่โดดเด่นที่แตกต่างจากที่อื่นๆ อย่างไรก็ตามระเบียบบางประเภทอาทิ ระเบียบในการสรรหาของผู้อำนวยการที่ยังไม่เปิดกว้าง ส่งผลให้ขาดบุคลากรที่จะมาทำหน้าที่

5. มีพัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับลักษณะงานอยู่ตลอดเวลา ในส่วนของโครงสร้างองค์กร ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ได้มีพัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับลักษณะงานอยู่ตลอดเวลา อาทิ ในปี 2546 ศูนย์ได้ตั้งสำนักงานใหม่ขึ้นมาอีก 1 สำนัก คือสำนักแผนงานและบริหารทรัพยากร ทำหน้าที่รับผิดชอบงานนโยบายและแผน งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล งานการเงิน งานบัญชี งานพัสดุและงานบริหารสินทรัพย์ ปี พ.ศ. 2549 ได้มีการปรับเพิ่มตำแหน่งผู้บริหารอีก 1 ตำแหน่ง คือ รองผู้อำนวยการศูนย์ จำนวน 2 คน แต่ยังคงไว้ซึ่งสำนักเดิมคือ 4 สำนัก ปี พ.ศ. 2550 ได้มีการเสนอการปรับโครงสร้างอัตรากำลังแก่คณะกรรมการบริหาร และได้มีการอนุมัติให้ใช้โครงสร้างอัตรากำลังและหน่วยงาน จำแนกเป็น 10 หน่วยงาน อย่างไรก็ตาม ในส่วนของรองผู้อำนวยการนั้น แม้ว่าในปี 2549 จะได้มีการปรับตำแหน่งเพิ่มรวมเป็น 2 ตำแหน่ง แต่ในปี 2550 ยังพบว่าตำแหน่งดังกล่าวยังคงว่างอยู่

6. ผู้บริหารมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กรอยู่ในระดับ “มีประสิทธิภาพมาก” ผลการประเมินประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของผู้บริหารโดยพิจารณาจากระดับความพึงพอใจของบุคลากร พบว่า ผลการประเมินอยู่ในระดับมีประสิทธิภาพมาก โดยเฉพาะในเรื่องของด้านการเรียนรู้ องค์กร ด้านการสร้างนวัตกรรมใหม่ ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และด้านการบริหารงาน อย่างไรก็ตามประเด็นที่บุคลากรเห็นว่ายังมีประสิทธิภาพปานกลาง ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารเวลา

7. ผู้บริหารมีความรู้ความเชี่ยวชาญสอดคล้องกับลักษณะของงาน ผู้อำนวยการศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรฯ เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานองค์กรด้านวิชาการสาขามานุษยวิทยา จึงทำให้มีการกำหนดกรอบแนวทางการทำงานและพัฒนาองค์กรได้ตามวัตถุประสงค์ ผลการดำเนินงานเป็นที่ประจักษ์หลายด้าน เช่น การจัดทำฐานข้อมูลชาติพันธุ์ การจัดทำพิพิธภัณฑ์จารึก การจัดพิมพ์ทำหนังสือ งานวิจัยและจุลสารต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์และเป็นแหล่งศึกษาเรื่องมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา นอกจากนี้ยังมีการจัดเวทีทั้งระดับประเทศ เช่น การประชุมประจำปี ระดับท้องถิ่น เช่น การจัดเวทีภูมิภาคจังหวัดลพบุรีร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏลพบุรี เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนจัดทำพิพิธภัณฑ์ของ

ชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายที่ดีทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

8. โครงสร้างบริหารงานของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ถือว่ามีศักยภาพอย่างมากต่อการบริหารงาน กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารขององค์กรแต่ละท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหาร องค์กร มีความเข้าใจการทำงานขององค์การมหาชน เป็นเสมือนพลังในการหนุนเสริมการทำงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

9. การสร้างเครือข่ายผู้ที่มีความสนใจเข้ามาใช้บริการ ถือว่ามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งภายในเมืองไทยและต่างประเทศ ศูนย์หรือองค์กรที่ทำงานด้านมานุษยวิทยาและสังคมวิทยาที่มีประสิทธิภาพ และศักยภาพในการดำเนินการอย่างแท้จริง มีจำนวนน้อยมาก ซึ่งถือว่าเป็นเสมือนจุดศูนย์รวมของนักวิชาการและผู้สนใจเข้ามาร่วมกันทำกิจกรรมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปในระดับสากลได้อย่างเป็นระบบชัดเจน

10. ความเป็นองค์การมหาชน ทำให้การบริหารงาน บริหารงบประมาณ บริหารบุคลากร มีความยืดหยุ่นตามความเหมาะสม ถือว่ามีความคล่องตัวเพื่อให้การดำเนินงานมีความรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่น บางนโยบายที่รัฐมนตรีกำหนดมานั้นเป็นนโยบายเร่งด่วน ก็สามารถดำเนินการได้รวดเร็ว เพราะลดขั้นตอนการทำงานเพื่อไม่เกิดความซับซ้อนมากเหมือนงานระบบราชการ เป็นต้น

3) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานและหรือจุดอ่อน

1. โครงการ/กิจกรรมบางส่วนมีกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์น้อย บางโครงการขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน กิจกรรมทางวิชาการด้านการท่องเที่ยวและเสวนาวัฒนธรรมท้องถิ่น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความเหมาะสมแล้ว ยังมีจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่น้อย และบางโครงการก็ขาดความต่อเนื่อง ไม่มีการดำเนินงานต่อโดยเฉพาะเกี่ยวกับทางด้านบุคลากร ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เช่น โครงการพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารทั่วไป โครงการสนับสนุนนักศึกษาฝึกงาน โครงการพัฒนาบุคลากรด้านสารสนเทศ เป็นต้น นอกจากนี้บางโครงการที่คาดว่าจะมีความต่อเนื่องและเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในอนาคต เช่น โครงการเครือข่ายนักวิชาการ ยังไม่มีผลการดำเนินงานและความคืบหน้าของการดำเนินงาน จึงทำให้โครงการที่น่าสนใจและน่าเป็นประโยชน์ขาดความต่อเนื่องไป

2. กิจกรรม/โครงการของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ยังมีการกระจุกตัวอยู่ในบางกลุ่ม กิจกรรม/โครงการของศูนย์ฯ ให้น้ำหนักกับการเผยแพร่และให้บริการแก่สังคม เป็นหลัก อาทิ สนับสนุนการวิจัยส่งเสริมพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่และสร้างนักวิจัยท้องถิ่น เผยแพร่และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม เพื่อพัฒนากระบวนการคิดแบบมานุษยวิทยาในสังคมไทยและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และจัดการประชุมประจำปี และเวทีวิชาการระดับต่างๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นที่สำคัญต่อสังคม มีการ

จัดทำโครงการ/กิจกรรมอยู่อย่างต่อเนื่องในทุกปี นับตั้งแต่มีการจัดตั้งเป็นองค์การมหาชน โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับ การเผยแพร่และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม เพื่อพัฒนากระบวนการคิดแบบมนุษยวิทยาในสังคมไทยและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีโครงการดำเนินงานในสัดส่วนที่มากกว่าการดำเนินงานในด้านอื่น ๆ ส่งผลให้ศูนย์ฯ มีกิจกรรมออกสู่สังคมอย่างต่อเนื่อง และเป็นที่รู้จักของกลุ่มเป้าหมายโดยทั่วไป อย่างไรก็ตามอาจส่งผลเสียในแง่ของการกระจายของกิจกรรม โครงการให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร

3. เป็นหน่วยงานที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน และมีจำนวนน้อยส่งผลให้ศูนย์ฯ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถโดยตรง บุคลากรระดับปฏิบัติงานขององค์กรยังมีประสิทธิภาพการทำงานค่อนข้างน้อย เพราะผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมนุษยวิทยาและสังคมวิทยามีจำนวนน้อย ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญจะถูกดึงตัวไปทำงานในมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น การรับบุคลากรเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละตำแหน่ง ต้องมีการจัดอบรม หรือเสริมสร้างทักษะในการทำงานเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความสามารถเกี่ยวกับมนุษยวิทยาและสังคมวิทยา ซึ่งถือว่ามีความสำคัญกับองค์กรอย่างมากต่อการพัฒนาองค์กร ด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล

4. ภาวะเบียบบางส่วนขาดความยืดหยุ่น ภาวะเบียบมีความยืดหยุ่นน้อย ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร เช่น ภาวะเบียบการสรรหาของรองผู้อำนวยการ ซึ่งไม่เปิดกว้างมากนัก ทำให้การสรรหาบุคลากรเข้ามาทำงานยากพอสมควร เนื่องจากคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ ความชำนาญเรื่องมนุษยวิทยาและสังคมวิทยา มีน้อยบุคลากรที่เกษียณที่มีความรู้ ความสามารถก็ยังติดกับกรอบและระบบการทำงานแบบเดิม (ระบบราชการ) จึงไม่เหมาะสมต่อบทบาทของผู้บริหารขององค์กร จึงทำให้การดำเนินงานขององค์กร ด้านการบริหารตกกับผู้บริหารโดยตรง และประสานงานตรงกับบุคลากรระดับปฏิบัติ ซึ่งบางครั้งบุคลากรระดับยังขาดประสบการณ์การทำงาน จึงทำให้ต้องอาศัยระยะเวลาในการทำความเข้าใจ ทำให้ใช้เวลามาก และไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดปัญหาในการทำงานร่วมกันบ้างเป็นบางครั้ง ดังนั้น ถ้ามีการแก้ไขภาวะเบียบให้มีความยืดหยุ่นตามความเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน จะส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. คณะกรรมการบริหารบางส่วนมาจากภาครัฐทำให้เกิดข้อจำกัดบางประการในการบริหารงาน คณะกรรมการบริหารส่วนใหญ่มาจากหน่วยงานของภาครัฐ ทำให้แนวทางการบริหารสอดคล้องและเป็นแนวเดียวกันกับการบริหารงานแบบราชการ ซึ่งขัดต่อเจตนารมณ์ของการบริหารองค์การมหาชน ที่เน้นการทำงานแบบลดขั้นตอนเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว มีความคล่องตัวในการบริหาร และมีความเป็นอิสระต่อหน่วยงานที่เข้ามากำกับดูแล ดังนั้น ควรที่จะมีการคัดสรรคณะกรรมการบริหารที่มาจาก

หลากหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน เพื่อให้เกิดความสมดุลในการทำงานและทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6. ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐน้อยกว่าที่ควรเป็น กล่าวคือ การดำเนินงานขององค์กรที่ผ่าน ภาครัฐให้การสนับสนุนด้านต่างๆ กับองค์กรไม่มากนัก เช่น ระยะแรกองค์กรได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณในการบริหารองค์กรอย่างเต็มที่ เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อมาองค์กรเริ่มหารายได้เอง จากการจัดฝึกอบรม สัมมนาและกิจกรรมอื่นๆ ทำให้ภาครัฐจัดสรรงบประมาณให้น้อยลงลดเหลือครึ่งหนึ่งจากรายได้ทั้งหมด ซึ่งทำให้การดำเนินงานขององค์กรเริ่มมีปัญหาเกิดขึ้น เนื่องจากศูนย์มานุษยวิทยาเป็นองค์การทางวิชาการไม่สามารถจัดหารายได้มากพอต่อการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจได้อย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้น ภาครัฐควรตระหนักถึงรูปแบบขององค์กรในการจัดตั้งเป็นองค์การมหาชน เพื่อให้การสนับสนุนอย่างเหมาะสมเพื่อให้สามารถทำภารกิจให้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี

4) ความเหมาะสมของสังกัดหรือความคุ้มค่า ในปัจจุบัน ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงวัฒนธรรม โดยรัฐมนตรียังมีอำนาจในการกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ นโยบายของรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ อย่างไรก็ตามด้วยเหตุที่ศูนย์ฯ ที่มีลักษณะการดำเนินงานที่ก้ำกึ่งระหว่างกระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจากโครงการกิจกรรมแล้ว เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องในเชิงวิชาการ และมีกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ บุคลากรต่าง ๆ ในส่วนของมหาวิทยาลัย ประกอบกับกระทรวงวัฒนธรรมเองเป็นกระทรวงใหม่ จึงยังไม่มีบทบาทในเชิงนโยบายที่จะส่งเสริม หรือสนับสนุนที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ดังนั้นแม้ว่าในปัจจุบัน ศูนย์จะสังกัดอยู่กับกระทรวงวัฒนธรรมก็ตาม แต่ด้วยลักษณะของภารกิจ จึงทำให้ผู้เชี่ยวชาญบางส่วนเห็นว่าการสังกัดกับกระทรวงศึกษาธิการน่าที่จะมีความเหมาะสมมากกว่า

5) ข้อเสนอแนะคณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ดังต่อไปนี้

1. จัดทำแผนอัตรากำลังเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านมานุษยวิทยา และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ปรับปรุงกฎระเบียบบางเรื่องให้เกิดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน อาทิ กฎระเบียบในการสรรหาของผู้ชำนาญการ
3. ลักษณะของภารกิจขององค์กรเป็นองค์กรทางด้านวิชาการ ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการแสวงหารายได้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม